

LITUANICA II APDUŽO
LAKUNAS SVEIKAS

Klaipēdos Reikalai

Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone Informacijų Skyrius

I. Klaipēdos Kraštas, ap- maš 2442,8 klm. ploto zemēs	Klaipēdos mieste Lietuviai yra mažumojė ir sudaro tik apie 30%.
---	---

su 426 ketv. kilometrais vandens, bendrai 1090 ketv. mylių, turi tik 150,000 gyven-
 Betgi keturių seimelių
 rinkimų išdavos buvo tokios:

toju; tačiau naudojasi pla-	Liet.	Liet
šia autonomija, kurią tam	balsų	% atstovų
kraštui 1924 metais da-	Seimelis 1925,	6,0 2
vė didžiosios valstybės (An-	Seimelis 1927,	13,4 4
glijai, Francuzija, Italija ir	Seimelis 1930,	17,7 5
Japonija) ir Lietuva, kaip	Seimelis 1932,	18,2 5

to krašto iš anksto numaty- Faktinai daugelis Lietu-
tas suverenias. Reiškia, Klai- vių budavo išrenkami atsto-
pėdos Krašto savyvalda yra vais ir kitose partijose, tik

užtikrinta tarptautiniu ak-
tu, kuris vadinasi Klaipė-
dos Konvencija (Memel Con-

vention). Klaipēdos Krašto
gyventojai turi teisā rink-
ti i Seimeli 29 atstovus. Klai-
budavo įvairių nesusiprati-
mų priežastis. V o k i š k o s
krypties atstovai bevelyjo

pėdos Krašto administratyvinė valdžia yra Direkto-rija, kuri priklauso Lietuvos klausyti Berlyno pageidavi-
mų ir todėl nepakesdavo to-
kios Direkto-rijos, kuri ma-

Prezidento skiriamam Gu-
bernatoriui; tačiau sulig
konvencijos, Direktorija tu-
tė, kad Klaipėdos Krašto
ateitis ir gerovė paeina iš
Lietuvos Respublikos. Išti-

ri gauti Seimelio pasitikė- imą. Reiškia, kokis yra Seimelio sastatas, tokia turi	kro, pavyzdžiui, menkutis Klaipėdos uostas prieš Di- dįjį Karą, tik dešimti metų
--	---

ulti ir viso Klaipėdos kraš-
 o Valdžia, — Direktorija.
 Jau pradėdant 1925 me-
 pabuvęs Lietuvos valdžioje,
 išaugo į pirmąjį Baltijos
 jūros portą. Kyla klausy-

ais yra buvę keturi Seime-
io rinkimai. Dabar 29 Rug-
ejo ivyksta penkti rinki-

mai. Nors Lietuviai Klai-
mėdos Krašte yra didžiumo-
e, bet nėra taip tvirtai tau-
miau išsigąs Berlyno gra-
sinių ir aklai pasiduos truk-
šmingai Vokiečių propagan-

išskai susipratę ir susior-
ganizavę, kaip tenykščiai
vokiečiai. Todėl Seimelio

rinkimai visados buvo tik-
 29 lio rinkimai, kurie įvyksta
 29 dieną šio Rugsėjo mėn.
 ir Lietuvių ir betgi Vo-
 netikėtai įgyjo tarptautinės

iečiai rinkimus laimėdavo; reikšmės. Panašių rinkimų laimėdavo ypač dėl to, kad kaip matēm, buvo jau keletas visokiais budais padėtas; tenai ir čia, rodos, nie-

avo užnemuniečiai Vokie- čiai.	ko nepaprasto neturėtų bu- ti. Tačiau dėl ateinančių
Didelės reikšmės rinki-	Klaipėdos rinkimų nepapra-

nuose turėjo ir tas liudnas
aktas, kad daugelis Klai-
ėdiečių ukininku (laukin-
stai subruzdavo Vokiečiai kai-
mynai, tie rinkimai negali
ir Lietuvai nerupėti.

nkų) turėjo nelaimės tapti Vokietijos bankų skolinin- ais.	Nuo Bottcherio, Neuma- no ir Sasso bylos laikų Vo- kiečių propaganda prieš Lie-
---	--

Stai koks yra Klaipėdos, tuva yra pasiekusi milžiniš-
krašto sąstatas gyventojų ko laipsnio. Propagandis-
autybės atžvilgiu, sekant tai-Vokietininkai per radio,

...e Lietuviškos, bet Vokiš- per parodas ir slaptas bu-
statistikos žiniomis: dais dažnai peršoka papraš-
atys Vokiečiai, per 500 me- čiausio padorumo rybas. Jie

neļaušot nevienu Lietuvai draudzīgu klaidinātāju, turpinās cīnīties par Latvijas neatkarības atjaunošanu un prasa, lai šādu politiku īsteno arī citi valsts darbinieki.

Runājot par Latvijas ekonomisko attīstību, Krievskis uzsvēra, ka Latvija ir jāatgriež pie tautsaimnieciskās autonomijas, kas ļaus izstrādāt nacionālās ekonomikas programmu, kas būs pamats Latvijas ekonomiskajam atjaunošanai.

Krievskis uzsvēra, ka Latvijas ekonomiskā attīstība ir saistīta ar Eiropas integrāciju, jo tikai šādos apstākļos Latvija varēs nodrošināt augstu dzīvības līmeni un labvēlīgus apstākļus cilvēku dzīvei.

Krievskis uzsvēra, ka Latvijas ekonomiskā attīstība ir saistīta ar Eiropas integrāciju, jo tikai šādos apstākļos Latvija varēs nodrošināt augstu dzīvības līmeni un labvēlīgus apstākļus cilvēku dzīvei.

rašu visuotino gyventojų kraštu; neapleidavo be la-
grašo visame Klaipėdos gu daužymo ir kitokių kri-
minališku veiksmų, už ku-

1990 g. Vikiškių kalbančių 71,556
 arba 50,8% kitų 1261 arba

3%, o iš viso 140,852 gyventoju. Taip tai rodo valdžios Vokietijų statistika. Lietuva ekonomini prieš Lietuvą Spaudimą, neįsileisdama Lietuvos žemės ukiu pro-

1912 metų metraštis duoda
mažai kitoniška vaizda:

ietuvių buta 71,810 arba 1,9%, Vokiečių buta 66,19 arba 48,1%. Tat negali toje Neuremberge kalboje ryšium su ateinančiais Klai-pėdos rinkimais, nesigaile-

ta grašinimū Lietuvai ir už
gauliojimū Aliantų ir T r
tu Saijungos adresu. Taro

ziūma; tas Lietuvių nuomomis yra beabėjo gerokai labiles (iki 2/3) šiais laikais, ko kito ten buvo pasakyta, kad "Klaipėdos Kraštas bu-
ves Vokietijai išvogtas ir

ais (1935m.). Tik pačiame - (Tąsa ant 2 lapo) _ _

KORESPONDENCIJOS

Newark

A. S. Trečioko Sutiktuvės

Pirmadienio vakare, rugsėjo 9-tą dieną laivu "Europa" sugrįžo p. A. S. Trečiokas, kuris buvo siųstas kaip atstovas New Jersey valstybės Lietuvių Prekybos Buto, o taipgi ir seniausio Amerikos Lietuvių laikraščio VIENYBES į pasaulio Lietuvių Kongresą Kaune.

Prie laivo susirinko daugelis N. J. L. P. B. narių ir didelis būrys jo draugų, kaip tai: M. Putinas su žmona, S. F. Gudas su žmona, Adv. C. F. Paulauskas su žmona, A. Verba su žmona, Ig. Budreckis su žmona, W. Zukas su žmona, D. Janulis su žmona, A. Karčiauskaitė ir jos sesute, V. Boreika, M. Stanelienė, O. Kaminskaitė, B. Žiugzdaitė, J. Garolis, M. Katalienė, A. B. Strimaitis, J. T. Vitkauskas, ir jo žmona su sunum, p. Trečiokienė. p. Trečiokas apsidžiaugė pamatęs savo šeimą ir daugelį savo draugų, su visais pasisveikinęs pareiškė, kad turys 16 dešimtų bagažo ir kad yra susirūpinęs muitinės reikalu. Bagaže pirmą vietą užėmė Lietuviškas krūpininkas ir višninė, baravykai, marinuoti ir džiovinti, o taipgi nemažai ir Ake. B-vės "Maistas" įvairios rūšies produktų. Kad tai viska netik pamatyti bet ir paragauti tai pp. Trečiokai pakvietė visus į priepilauką susirinkusius važiuoti į p-nų Trečiokų rezidenciją ir tenai tinkamai visą bagažą apžiūrėti. Daugelis prašymą priėmė ir palydėjo p. Trečioką į namus, kuriuose rado priuostą stalą su įvairiais valgiais ir gėrimais. Taipgi ant stalo stovėjo didelis buketas gėlių su ant šilko juostelės užrašu "Welcome Home" Pradėjus atidarinėti įvairias bagažo dėžes, stalo tuojau pasidarė įvairnesnis, o ypatingai skanus Lietuviški užkandžiai ir krūpininkas su įvairiais kitais gėrimais pakėlė Lietuvišką upą. Svečiai buvo apdovanoti Lietuviškų marinavotų baravikų skardinukėmis su užrašu "Lobynas".

Kadangi jau buvo vėlus laikas ir apie Kongreso nuveiktus darbus nebuvo laiko kalbėti, tai N. J. V. L. Prekybos Buto daugelis narių reikalavo kad valdyba greitai laiku sušauktų tam rtikalui susirinkimą Tokis susirinkimas buvo nutarta sušaukti antradienio vakare, rugsėjo 17-tą dieną, Lietuvių Sv. Jurgio D-jos, Salej, Newark, N. J. Koresp. ABC.

SHENNANDOAH, PA.

Moteryų Streikas.

Jau dvi savaitės kaip musu mieste vyksta streikas prieš mėsos kainas. Pirmiausiai susstreikavo Lietuvių moterys, o paskui pasekė ir Lenkės Airių

ir kitų tautų moterys prie streiko neprisidėjo.

Streikas prasidėjo pikietavimu prie mėsos, Armour, Swift, ir Abator mėsiniųčių. Mėsos kompanijos kreipė pas miesto Majorą kad duotų policiją nuvaikymui pikietaujančių moterų. Majoras pasiuntė policiją ir policija moteris išvejojo, o vieną areštavo. Tuomet moterys stojo pikietuoti krautuves. Tada krautuvinkai pradėjo slapta mėsą gabentis. Vieną krautuvinką Lietuvė moteris pagavo ir sustabdė. Jis įpykęs nubėgo į krautuvę, atsinešė šautuvą ir grąšino visas iššaudyti. Policijai duota žinoti; krautuvinkai policiją areštavo ir paleido tik po paranką.

Ar streikierkos ką laimės, nežinia.

Anglekasių Streikas

Jau septynios savaitės kaip Reading kumpanijos darbininkai streikuoją septyniuose kasyklose. Streiko pabaigos dar nesimato. Gal jis bus pralaimėtas. Mat šiame distrikte yra dabar įstaisyta tik viena didelė anglių malimo stotis. Pirmiau kožna kasykla turėjo savo anglių malimo stotį ir kožna kasykla turėjo savo unijos skyrių. Dabar kai įtaisė vieną malimo stotį tai nori kad ir unijos visi skyriai suėitų į vieną skyrių, ir tada visos kasyklos turėtų lygiai dirbti: kad visi darbininkai dirbtų bent po 3 ar 4 dienas į savaitę, ir kad visos kasyklos lygiai dirbtų.

Yra reikalaujama kai kumpanijos gydytojo apžiūrėjimas priimant darbininką į darbą būtų panaikintas. Kartais gydytojas atmeta sveikus darbininkus, o kartais priima ir nesveikus, tai dėl pažinties, ar tam panašaus išrokavimo. Tik Reading kumpanija egzaminuoja darbininkus. Darbininkai tam priešinasi.

J. Basanavičius.

DĖL KLAIPĖDOS RINKIMŲ

(Taša nuo 1 lapo)

Kad ta vagystė buvo legalizuota per Tautų Sąjungą. Jei pat Vokietijos viršininkas tokiais žodžiais rado galimybę apibudinti Klaipėdos klausimą, tai lengva suprasti, kaip elgiasi ciliai Klaipėdos agitatoriai.

(Bus daugiau)

VISOKIOS

APDRAUDOS-INSURANCE

reikalais kreipkitės pas mane

Gyvasties apdraudai (Life Ins.)

patefonuokit dėl paaiškinimų

Apdraudžiu namus nuo ugnies,

tornados, taipgi namų baldus ir

automobilius; prie to apdraudžiu

nuo sužeidimų ir parupiniu kitokią

apdraudą. Jeigu baigiasi jūsų

apdrauda ant namo ar kitko, duokit man ją atnaujinti.

C. F. Petraitis

6702 SUPERIOR (viršuje)

Telef. HEnd. 5699

BALSUOKITE UŽ

BERNARD A. KROECKEL

Ant

KONCILMANO

Gimęs ir Buvęs Biznyje šioje Vardoje

Man Daugiausiai Rupi Zmonių

Man Daugiausiai Rupi Zmonių Gerovė.

Nominacijos, Spalio- Oct. 1 d.

(Politiškas Garsinimas)

REIKALĖ VISOKIOS APDRAUDOS

Mes esam pasirėngę suteikti visiems pilnas musu patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmiau šaukite mus negu ugniagesius (firemonus).

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuvių Real Estate

ir Apdraudos Agentura

P. P. MULIOLIS

6606 Superior Ave.

Cleveland

HEnd. 6729

Brooklyn

'DIRVOS' REDAKTORIUS PARVEŽA NEPAPRASTŲ DALYKŲ.

'Dirvos' redaktorius, p. K. S. Karpis, jau apleido Kauną rugsėjo 4 d., ir išvyko į Švediją ir Daniją. Kaune daugiausiai laiko praleido su Gen. Nagėvičium, Karo Muziejaus viršininku ir tvarkytoju. Generolas apdovanojo redaktorių dviem nepaprastais dalykais.

1. Medžio drožiniu, iš ažuolo išimto iš Apulės piliakalnio kurį 1932 m. Generolas tyrinėjo ir apie kurį p. Karpis parašė istorinę apysaką "Merunas". Tą knygą autorius skyrė Gen. Nagėvičiui. Tame virš tukstančio metų senumo Apulės ažuole yra išdirbtas pavidalas Apulės piliakalnio kaip jis tikrumoje yra.

2. Antra dovana yra didelės svarbos visos Amerikos Lietuviams. Tai yra dvi plokštelės (rekordai) Karo Muziejaus Invalidų atliekamų apeigų prie Muziejaus, Kaune laike nuleidimo vėliavos. Filmininkas Januškavičius negali nufilmuoti tų apeigų, nes jos buna vakare 7 valandą, taigi pervėlu, bet musų redaktorių paršveža tų apeigų muziką, kurią galės pagroti per radio ir kai kur salėse, ir tie Amerikos Lietuviai kurie buvo Kaune ir tas apeigas matė, turės malonų prisiminimą, o visi kiti jas išgirsti. Pats redaktorių paaiškins apeigas ir ką reiškia ta visa gaudi ir graži muzika

Parvažiuojant p. redaktorių tas plokštelės pagros per Jono Valaičio programą, Brooklyne.

Linkėtina, kad tokį brangų dalyką—gyvą muziką iš Karo Muziejaus Kaune parvežtų sveiką, kad plokštelės kokioj nelaimėj nesužūstų. Šios plokštelės yra vienatinės ką iš Lietuvos kas nors į Ameriką parveža. Pirmą kartą viešai jas Bus galima girdėti.

Lietuvos Dainos Konrertas.

Nesenai Nem Yorke laimėjusi geriausio choro titulą. Lietuvos Daina, 20-ties daininkų grupė, vedama p-lės Violetos Tamkiutės, rengia gražų konrertą rugsėjo - September 29 d. Labor Lyceum salėje, 947 Wiloughby Ave., Brooklyne. Koncertas prasidės 4:30 p. p., šokiui 7:30 v. v. Įžanga 50, 75c. ir \$1.

Kiekvienam Lietuvniui išgirsti šią jaunųjų grupę verta. Beja, dalyvaus ir taip pat dovana už dainavimą laimėjęs Antanas Banys ir P-lės Butkiutės vedama Lyriečių balerinų grupė.

Rep.

STONIS RESTAURANT

Didžiausia ir Gražiausia

LIETUVISKA VALGYKLA

Duodame į stalą skaniausius

valgius ir visokių legališkus

GERIMUS

6824 Superior Ave.

3 CENTAI

Rašydami "Dirvos" Redakcijai

arba Administracijai kokius

palaikimus visada įdėkite 3c

pašto ženklelį atsakymui.

WILKELIS FUNERAL HOME

Licensed Funeral Director

6522 Superior Avenue

NORINTIEMS KAMBARIUS DUODAME Veltu

Palaidėjimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok musu patarnavimas, užjauta, simpatija ir prielankumas yra visiemis lygūs, be išsivėgimo į kaštus.

Patarnavimas greitas, aukščiausios rūšies ir visais atžvilgiais moderniškas.

HEnderson 9292

AIDUŽIAI

LIETUVAITĖS PASILGIMAS

Gražina Baltutytė

Nuvešk, nuvešk,
O Nemunėli,
Mane į jūrą Baltijos.
Gintarų noriu
Pasirinkti,
Aš noriu Baltmares apjuost...

Su juostom tėviškės —
Trispalvėm,
Kaip tikra sesė Lietuvos.
Ir kaip ir kaip man
Nemylėti
Šios jūros mylimos — savos.

Nuo senų amžių
Žvejas Lietuvis
Tinklus čia leidžia į mares.
Iš lino priverpia
Lietuvė
Laivams Lietuviškas bures.

Ir dar anksti
Per Nidos kopas
Ateinam, seserys laukų
Gintarų rinktis
Į pajūrį,
Paguosti nerimą bangų.

Nuvešk, nuvešk,
O Nemunėli,
Mame ir vandenis Neris...
Tegu ir pajurio
Sesulės
Dėl Vilniaus ašarų nules.

Tegu per amžius
Musų žemės
Pamilsta jūrą Baltijos.
Mes, sesės, gintarų
Pririnksim.
Mes norim Baltmares apjuost.

MUSŲ ŽEMĖJ

Kazys Bragdonas

Gieda paukštės!... Ar girdėjai?
Ar klausėsi ten už šilo?
Pasiubavo pietų vėjai,
Pasiubavo ir nutilo.

Musų žemė tyli tyliai,
Musų upės prausia daugų.
Musų juroj šimtus mylių
Gintarinės bangos žvanga.

Pro pušyną eina kelias,
Kelias sukasi pro sodžius.
Sušlamė eilė berželių —
Nezinia beržai kuo guodžias.

Svirtys girgžda už svirno
Tylų vakarą vėlokai,
Šaunius bėrius broliai girdo,
Rasų pievoj — sesių juokas.

Musų žemėj saulės kyla,
Saulės skęsta vėl už šilo,
Naktimis žvaigždėm prilija
Ežerėliai platus, gilūs.

Ši šalis šiltam Biržely
Žada žemėn dangų šaukti,
Jam išgrįs žvaigždėlėms kelią
Ir išpuoš mėnuliais augstį.

Musų žemėj aš norėčiau —
Mano dulkes neštų vėjai
Ir sapnuot tyliuos pavėsuios,
Kaip šią žemę aš mylėjau.

LIETUVOS BONŲ KUPONAI

"Dirva" priima Lietuvos bonų kuponus visų metų pilną jų vertę už prenumeratą ir knygas arba spaudos darbus.

"DIRVA"

6820 Superior Ave. Cleveland, O

DIPLOMATŲ ĮVERTINIMAS

Mums visada rupi ir įdomu žinoti, ką žymūs Lietuvos valstybės vyrai ir diplomatai mano ar sako įvairiais klausimais. Kiekvienas svarbesnis įvykis kelia tam tikrų rūpesčių ar įspūdžių. Kai prieš 2 metus du drąsus Amerikiečiai Darius ir Girėnas su savo lėktuvu Paatlantėje laukė kiek geresnio oro, visi Lietuviai labai susirūpino ir vienas su kitu šnekučiavo: kažin, ar jiedu perskris per vandenyną ir pasieks Lietuvą. 1933 metais Liepos mėnuo laikė sukaustę visos Lietuvių tautos dvasią: pirmąją mėnesio pusę mums nerimą kėlė didis lukesys o antrąją pusę — išgyveno sunkią tragediją ir pradėjom didžiutis tų dviejų vyrų herojiškumą.

Tų drąsulių arčiau nepažinom, nežinojom jų praeities ir kilnių darbų. Bet visi lenkėm savo galvas prieš juos. Nesenai išėjusi iš spaudos didelė knyga "Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas" padeda mums visiems pažinti tuos nepaprastos dvasios vyrus, jų gyvenimą ir padeda geriau suprasti jų žygio reikšmę. Tai visa nušviečia daugybę dokumentų, laiškų, išrašai iš kitų tautų spaudos ir aukštų asmenų nuomonės. Knygos autorius labai gerai darė, kad nenorėjo kalbėti tik savo vardu, bet savo išvadas ir su-sektus faktus pajavairino autoritetingais dokumentais ir kitų asmenų pareiškimais. Tas ypatingai padidina knygos vertę.

Lietuvos užsienių reikalų ministeris S. Lozoraitis labai aukštai įvertino šią knygą ir labai susidomėjo ja. Ministeris teikėsi tai pažymėti savo laiške leidėjams ir autoriui.

Lietuvos pasiuntinys Jungtinėse Am. Valstybėse pulkininkas P. Žadeikis pareiškia, "Darbas atliktas rupestingai ir todėl ši knyga yra vienas iš paminklų neužmirštamiesiems kilnios dvasios drąsuliams".

Šios pasiuntinybės sekretorius Dr. M. Bagdonas šitaip atsiliepė

apie šį veikalą: Iš tikrųjų šiuo leidiniu labai turiningai yra paminėta a. a. didvyrių Dariaus ir Girėno atmintis. Šios knygos paruošimas ir išleidimas, neabejotinai, yra p. K. Stulpininės ir kap. Jurgėlos pažymėtinus nuopelnas."

Lietuvos pasiuntinys Anglijoje B. K. Balutis pastebi: "Knyga rupestingai sutaisyta ir puikiai išleista. Jos išleidimas yra labai geras dalykas ir kaip leidėjams, taip autoriui reikia už tai didelis ačiū pasakyti. Tai yra itin gražus, naudingas ir patvarus paminklas didžiam ir nepamirštamam žngiui paminėti".

Laikiniai einantis Lietuvos generalinio konsulo pareigas New Yorke P. Daužvardis pažymi: "Knyga SPARNUOTI LIETUVIAI DARIUS IR GIRĖNAS" įtraukiau savo geriausių ir įdomiausių knygų sąrašą. Knyga priruosta ir išleista Dariuskai. Ji puoš Lietuvius knygynus ir aiškiai bylos sekančioms musų kartoms apie tikruosius tautos sunus, drąsulius — Darius ir Girėną. Knygos autorius ir leidėja užsitarauja aukštos pagarbos ir visapusiško kredito".

Lietuvos konsulas Chicagoje A. Kalvaitis taip pat pareiškė nusistebėjimą medžiagos gausumu ir leidinio gražumu.

Susipažinus su žymių musų diplomatų ir konsulų nuomonėmis, labai pravartu visiems susipratusiems Lietuviams sekti geru pavyzdžiu: perskaicius šią knygą-albumą, padėti ją tarp savo geriausių knygų, kad pašaliniai nesuterštų. Lietuvos moksio vyrai ir veikėjai pasityžo niekam knygų neskolinti ir laikyti jas savo knygynėly, kad ir kiti įsigytų gerų knygų. Tai gražus paprotys. O paskolintojai knyga apie Darius ir Girėną, tikrai, greit sugrįš savininkui.

Skaitytojau, ir pats taip aukštai įvertinsi ir branginsi šią domi Engineers Auditorium, knygą, kai įsigysi ją ir perskaitysi.

KANDIDATAS Į MAJORUS

MAJORAS HARRY L. DAVIS, sako:

Clevelandas susitvarko. Miesto valdžia rupinasi miesto reikalais. Nepaisant sunkių finansinių laikų, miesto piniginė padėtis geresnė už kitų miestų. Miesto administracijoje daug buvo padaryta pagerinimų.

Aš užlaikiau reikalingus patarnavimus nepertrauktais, natsižvelgiant į sunkią piniginę padėtį.

Aš išrinkau miesto valdžios departmenų vedėjus kurie turėjo patyrimus ir tiko į paskirtas vietas.

Aš parūpinau daug žaislaviečių apsaugojimui kudiškių.

Aš padidinaiu policijos ir ugniagesių pajėgas.

Aš vedžiau miesto valdžią gerai ir pigiai.

Aš išreikalavau federalius viešuosius darbus ir kiek galima paskubinau juos.

Aš modernizavau municipalę šviesos stotį.

Aš nupirkau 25 išmatų troškus.

As nepriėmiau įsakymų nuo vietos trijų dienraščių.

Nepaisant dienraščių opozicijos, as atlikau gerą darbą Clevelando žmonių naudai.

EUCHARISTINIAI PAVEIKSLAI,

apie Sv. Antaną, bus ro-tai įvertinsi ir branginsi šią domi Engineers Auditorium, knygą, kai įsigysi ją ir perskaitysi.

\$20, 000, 000
Radio Paroda

NUSIPIRKITE 1936 METŲ MODELIO RADIO IR GĖRĖKITĖS JUOMI

Šį metų daugiau kaip 20 milijonų dolerių yra išleidžiama ant radijo talento — programų pildytojų, šokių orkestrų, simfonijų, operų, dramų. Pilnam pasigėrėjimui to viso, įsigykite naują radio.

Naujas 1936 metų Modelio Radio leis jums girdėti daug daugiau stočių ir "short wave" perdavimus taip aiškiai kaip jus niekuomet nespavote.

KOL NEISGIRSITE 1936 METŲ MODELIO RADIO, NEBESITE GIRDEJĖ RADIO VISAI!

Paklauskite 1936 metų Modelio Radio pas savo pardavėją. Patys išgirskite kokią stebėtiną pažangą radio padarė. Sėdėkite pirmoje vietoje kai cina dideli perstatymai, taip kaip gali būti vien tik su nauju radio!

RADIOS APPROVED BY THE ELECTRICAL LEAGUE

American-Bosch

Atwater Kent

Crosley

General Electric

Grunow

Philco

RCA Victor

Silverstone

Sparton

Stewart-Warner

Westinghouse

Zenith

THESE RADIOS ARE OFFERED FOR SALE

BY MEMBERS OF THE ELECTRICAL LEAGUE

THE ELECTRICAL LEAGUE
BUILDERS EXCHANGE BUILDING • 18TH FLOOR • PROSPECT NEAR ONTARIO

Apie Lietuvių Meną

IGN. ŠLAPELIO PASKAITA

PATEIKTA PIRMAM PASAULINIUI LIETUVIŲ KONGRESUI, KAUNE.

Man tenka garbė kalbėti Tamstoms apie vieną iš daugelio tautos gyvybės paraiškų — apie meną, kuris yra laikomas — ir tikrai dažnai yra buvęs — gražiausiu tautos žiedu.

Tamstoms, atsilankiusiems iš tolimų kraštų į seną tėvynę, be abejo, norėtusi ne tik turėti duonos, sviesto ir mėsos, bet matyti atgimusios Lietuvos dvasinio gyvenimo žiedą: klestėjantį ir žydintį meną.

Dėja, čia ne vieno Tamstų lukesčiai gali būti apvilti: socialiai pavalgūs, galima nerasti, kuo siela galėtų pasidžiaugti.

Šiame savo pranešime norėčiau ne tiek džiuginti Tamstas dideliais darbais ir laimėjimais meno srityje, kiek paaiškinti, kodėl Tamstos tų laimėjimų ne daug temate, palyginti su tuo, kas kitose gyvenimo srityse per 15 metų nepriklausomybės nuveikta. Tuo tarpu kai didžiojo karo visokių kariuomenių sutrypta Lietuva Tamstų pagalba atsistatė ir pasidarė derlingu daržu, tuo tarpu kai Kaunas iš mažo Rusų tvirtovės miestelio išaugo į didoką miestą, bent tris syk padidėjo ir pasipuošė rumais, kurie tikty dideliems sostinėms; tuo tarpu kai visose srityse matyti didelė pažanga, meno, ypač vaizdinio meno, srityje atlikti darbai mažiau žymūs, o gal atrodo net permaži.

Šiam reiškiniiui yra daug svarbių priežasčių, kurios gludi mūsų laikų baltosios rasės civilizacijos bendrojo linkmėje ir Lietuvos gyvenimo sferifiskose sąlygose.

Pamėgimas kurti yra įgimta žmogaus savybė, tad ir matome visų kraštų ir visų laikų tautas kuriančias šokių ar kitokį meną. Bet bendrai visų žmonių palinkimas kurti meną, iki realizuojasi matomuose ir girdimuose vaizduose, susiduria su įvairiomis kliutimis, jose daug geriausiai persilaužia ir pagaliau įgyja konkrečių formų. Įgimtas reikalas kurti vienoje sąlygose išsiliesia į šokių, kitose į besiužetinių, abstraktinių papuošalų, trečioje į vaizdus, poetas simfonijas ir t. t.

Neatsitiktinai Graikai tam tikram laikotarpiui sukūrė Ilijadą, vėliau gražiausią skulptūrą; taip pat neatsitiktinai mūsų tauta sukūrė daugybę dainų, medžio drožinių ir raštuotų audėklų, kuriais galima didžiuliais. Gvildenti kokiose sąlygose kokie menai kuriasi čia negalima, nes tai sudėtingas dalykas ir daug laiko užimtų, bet trumpai galima pasakyti: tautų gabumai ir noras kurti taip santykiuoja su aplinkuma, kaip žmogaus siela su kunu, kuriame ji gyvena ir reiškiasi.

Meno Kilmė

Visos gyvenimo sąlygos — geofizinės, ekonominės, socialinės ir religinės — sudaro žmogaus dvasios raidos pamatus, tuo pačiu nutiesia gaires meno rušims ir formoms. Bet tų gairių ribose lieka dar daug laisvės talentų individualybei pasireikšti. Tai „artes liberales“ — laisvi menai, kaip juos Romėnai vadino, nėra uždari savo gyvenimu gyveną padarai. Jie tampa priami su gyvenimu susiję, ilgoji žmonijos kelionė atlieka tam tikrą visuomeninę rolę, ir yra tai daugiau tai mažiau aktualus ir reikalingi. Grynojo meno rušys, — skulptura

ir tapyba, — kurios kurėsi senovės miestuose ir ypač buvo paržydusios Graikijoje, vėliau buvo atgaivintos Italijos miestuose Renesanso metu ir klestėjusios Europoje, yra lyg kokie egzotiški augalai, labai opios, lepios ir reikalaujančios gerų sąlygų. Trukstant nors vienai sąlygai jos skursta ir nyksta. Todėl visoj žmonijos istorijoje labai retai ir tik trumpais laikotarpiais sutinkame pražydusius menus: tapybą ir skulptūrą.

Grynuoju menu vadinami tokie objektai, kurie gaminami yra ne kokiame nors praktiškam pritaikymui, bet turint galvojį efektą, kurį padarys jo išvaizda.

Mūsų senolių apgyventose žemėse lig šiol, dėl ypatingos geografinės padėties, nebuvo tinkamos dirvos egzotiniams augalams, — gryniesiems menams tarpti. Žiurint į praeitį nesunku pastebėti visišką nebuvinimą sąlygų gryniesiems menams. Visu pirma Lietuviai neturėjo miestų ir negyveno miesto gyvenimu. Nors tiesa, senoji galvina Lietuva turėjo sostinę Vilnių, kuris 16 amž. buvo labai gyvas prekybos punktas, sociališkai — ekonomiškai reikšmingas, bet kaip visuose Lietuvos miestuose, taip ir Vilniuje, Lietuviai nesudarė viešpatuojančios daugumos. Lietuviai ten buvo lyg ištrupę kitataučių mišiny, tan jie regalėjo turėti sąlygų savo grynajam menui kurti. Esant Lietuvai galinga valstybe, ji ilgai paliko nuosėdai nuo križščiūnų kultūros, nepergyveno križščiūnų viduramžių, tuo pačiu nepergyveno križščiūnų meno žydėjimo, kuris Europoje parengė kelius humanistinio meno Renesansui.

Bažnytinis Menas Ne Lietuviskas

Lietuvos valdovai, užimti nepabaigiamomis tėvynės nuo priešų gynyimo kovomis, negalėjo rūpintis vaizdinio meno ugdymu. Lietuviams apsikrikštijus, atsirado vaizdinio meno reikalo laukio ir globėja: Katalikų Bažnyčia ir vienuolynai, bet Bažnyčia turi savo ypatingus siekius ir jie nereikalauja, kad esantis jos tarnyboj menas būtų tautiškas. Tad nenuostabu, kad 17 ir 18 amž. Lietuva buvo gausingai apstatyta gražiai išpuoštomis bažnyčiomis, bet tie visi pastatai buvo atlikti iš sveturių pakviestų meistrų — menininkų, o smulkesnieji meno kuriniai buvo atgabenti iš Italijos. Tat negalime jaisiais labai džiūgaugti ir laikyti savais.

Taigi, kaip matome, Lietuvoj nebuvo vaizdiniam grynajam menui tarpti nė vienos palankios aplinkybės.

Tiesia, 18 amž. pabaigoj buvo norėta įkurti Lietuvoj meno židinį ir tam tikslui buvo įsteigtos prie Vilniaus Universiteto architektūros, skulptūros ir tapybos katedros, bet, išgyvenusios vos 30 metų, negalėjo padaryti žymesnių pėdsakų Lietuvos mene.

O kai po Lenkmečio buvo uždarytas Vilniaus Universitetas su meno katedromis ir prasidėjo klaidžiausias mūsų istorijoje aikotarpis, Vilniaus meno mokyklos silpną sėklą buvo visai sunaikinta ir sunaikinta. Tame laikotarpiu net tokie meno reiškiniai kaip kryžiai buvo uždrausti ir statomi vogčią, naktimis.

Iš tų priespaudos laikų primintinas vienas menininkas — Tadas Daugirdas, kurį galima pavadinti mūsų vaizdinės tapybos meno aušrininku. Jis jaunystėje vertėsi menu, senelėjęs ėmėsi tirti Lietuvos priešistorinę senovę. Savo archeologijos rinkiniais padėjo pagrindą Kauno miesto muzėjui. Jis taip pat buvo pirmas mūsų tautodailės apaštalas ir vertintojas.

Jei jo vaizdinės tapybos darbų Tamstos nerastite galerijoje, tai ne dėlto, kad jų nėra, bet vien todėl, kad jis juos dirbo prieš 50 metų ir nežinojo bušimo Lietuvių meno galerijos direktoriaus skonio.

T. Daugirdas buvo savo laiku vienas kareivis ir nedaug te galėjo nuveikti.

Gyviau pradėjo reikštis mūsų vaizdinė tapyba ir skulptura tik nuo 1914 m., kada buvo gautos šiosios tokios pilietinės teisės. Už poros metų po to buvo įkurta Lietuvos Dailės Dr. ja, kuri pradėjo spiesti Lietuvius menininkus, rengti jų darbų parodas ir populiarinti jų darbus. Tą reikšmingą darbą pradėjo menininkai: A. Žmuidzinavičius, M. Čiurlionis, P. Rimša ir kiti to laiko Vilniaus Lietuviai inteligentai.

Vilniaus Parodos

L. D. Dr. jos rengiamos parodos Vilniuj buvo tikri Lietuvos atgimimo manifestai ir šventės visoj Lietuvoj. Jas lankė daugybė kaimo žmonių, nes jose dalyvavo ir kaimo dailininkai — dievadirbiai, audėjos ir kiti dailių darbų meistrai. Iš jų įgyti darbai davė pradžią tautodailės rinkimui ir sudarė pagrindą busimam tautodailės skyriui Čiurlionies Galerijoje.

Tose parodose pradėjo rodytis ir išliko didysis mūsų menininkas M. K. Čiurlionis (mirus 1911 m.) — mūsų menų tikra pažyba. Jis ne tik puikus vaizdininkas — tapytojas, bet ir muzikas — kompozitorius, ir poetas. Jis vertas ypatingo dėmesio ir studijų, bet nėra laiko plačiau su juo supažindinti Tamtas.

Lietuvos Respublikai įsikurus Čiurlionies kuriniai buvo valstybės įgyti ir įsteigta jo vardu galerija kame dabar galima matyti beveik visus jo kurinius.

Mūsų Valstybei besikuriant meno kuryba ir jos reikalais rūpintis buvo įsteigta „Lietuvos Meno Kurėjų Dr. ja“, kuri pirmaisiais nepriklausomaisiais metais, valdžiai ir visuomenei priitarant ir padedant, organizavo visas, dabar esančias meno įstaigas, bet netrukus, kaip pridera menininkų organizacijoms, sujuro.

Pradžioje mūsų nepriklausomo gyvenimo (1922 m.) buvo įsteigta valdžios laikoma Meno Mokykla, kuri lig šiol yra išleidiusi apie 100 auklėtinių, kurių tarpe yra nemaža talentingų menininkų. Per trumpą laiką jie dar negalėjo žymiai pasireikšti, — tam reikia daug ilgesnio laiko, — bet nėra abejonių, kad kai kurių asmenybe bresta dideli menininkai.

Meno Organizacijos

Atsiradus naujoms pajėgoms mene, atsirado reikalas joms diferencijuotis į grupes, kurios atstovauja įvairias šių dienų meno kryptis. Dabar greta daugelio neorganizuotų, pavienių Lietuvių menininkų, yra trys organizacijos. Senesniosios menininkų dartos dauguma spiečiasi „Lietuvos menininkų draugijoje“ Jaunesnieji menininkai, buv. Meno Mokyklos auklėtiniai, turi draugiją vardu „Nepriklausomieji“ ir grupę „Ars“. Abi jaunųjų organizacijos turi po 5-6 narius. „Ars“ atsto-

vauja modernizmą. Visos trys minėtos organizacijos užimtos ne tiek meno kuryba, kiek meno politika ir tai savo mažos grupelės meno politika ir kitų diskreditavimu. Tarpusavio ėdimosi rezultatai gana liudni: Lietuvio menininko vardas Lietuvoj labai diskredituotas.

Trumpai sakant, atgimusioj Lietuvoj nors atsirado šiosios tokios galimybės grynajam menui kurtis, bet to meno tautiškumui reikštis turime labai nepalankias sąlygas dėl šių aplinkybių: mūsų grynasis menas pradėjo kurtis neturėdamas jokį tirdicijų praeitį, galima sakyti, kaip naujakuris ant dirvono. Neturint nei savo meno praeities, nei savo mokyklos, reikėjo mokytis ir semtis patyrimų svetur, Vakarų Europos didmiesčiuose, ypač Paryžiuje. Ten persiėmus jų meno uždaviniais ir siekimais ir grįžus atgal buvo kuriama jų dvasioj. O Europos didmiesčių vaizdinis menas, tapyba jau nuo XIX amž. pabaigos stengiasi, kaip muzika, sąmoningai pasidaryti tik meistrystę, kuri ieško stipriai pabrėžtų tapybos pradų. Nauja tapyba visai neranda reikalo ką nors atvaizduoti arba pavaizduoti, svarbesniu uždaviniu laiko grynai formalines problemas. Šios didmiesčių meno srovės randa atbalsių ir pas mus nors jos mūsų gyvenimo sąlygomis yra svetimos. Jos vilioja jaunos menininkus, nes save surasti mene sunku ir daug triūsio reikia, o keistenybėmis galima greit pagarsėti nors trumpam laikui.

Negalima sakyti, kad naujųsių laikų meno srovės būtų tik mados padaras. Jų šaknys gludi tam tikruose didmiesčių bendruomenės sluoksniuose, bet, deja, platesniai visuomenei jos yra svetimos. Jų išsigalėjimas pas mus daro giliausią bedugnę tarp meno ir visuomenės. Menininkai sėdi Olimpe ant savo meno problemų, o visuomenė iš jų šaiposi ir puošia savo namus blogais ir pigiais oleodrukais.

Turint galvojį, kad jaunųjų tarpe yra nemaža talentų, galima tikėtis, kad jie persirgę didmiesčių modernizmo liga, patyrimo įgiję ir subrendę pradės kurti savo meną, kurio visi trokšta, kuris suras kelius visuomenės širdį ir ras platesnės paramos Valdžioj ir visuomenėj, negu dabar turi.

UTENA

Pereitų metų rudenį Utenos apskrityje buvo įtarta apie 100 žmonių platinus komunistinę literatūrą. Pravedus tardymą užvestos bylos 80 žmonėms, iš kurių 10 žmonių sėdi kalėjime. Daug žmonių sakosi nekalti ir laukia teismo, tikrai tikėdamies, jog busią išteisinti. Berods, ir teismo prokuratoriai esanti panašios nuomonės. Kaimiečiai turėtų saugotis komunistinio gaivalo, kad paskui nebūtų reikalingai tardomi ir po teismo tasinejami.

DURPĖS — LIETUVOS TURTAS

Devynių Dienų Atstogos

J. S. GALUTIS

Rugpjūčio 16-to.

Rytas. Pirmieji saulės spinduliai sveikina rasotus medžius ir gėles. Kur-kekur gatvė žinksnioja darban pavienis žmogus. Aš traukiu į autobusą stotį, keliauti į Vakarus.

Stotyje judesys. Vyriškas juokas maišosi su moterišku klegesiu. Prunkšdamas, kaip šimtas žirgų, južia ir autobusas. Pasažieriai sparčiai atsiveikina su palydovais ir skubi į autobusą gauti patogias vietas. Suprunkštė, sužvengė plieninis aržilas ir — sudie Baltimore!

Iš miesto išdumėme kaip mat-tai Laukai. Šešepedžiai kukuruzai ir sauliazolyniai stuko pakeliais. Bulvės dirvoje, kaip peraugusios mėtės. Bakukės gėlynuose, karvės pievose, nupiautas šienas lankose — tai pakelės vaizdai, kuriuos vienur-kitur pakeičia sruvenantis upe-lis, kalnas arba burys lapuočių. Keli kaimai ir miesteliai, ir jau riedam iš Marylando į Pennsylvanijos žemę. Štai ir Gettysburgas.

Gettysburgas, tai šalies Tautiškos Kapinės. Čia krito tukstančiai tukstančių vyrų kaudamiesi Civiliam Kare už mairų teises. Šiaurinė kontinento dalis sekdama Prezidentą Lincolną stojo už paliosavimą mairų iš vergovės. Po daugelyje vietų ilgų mušių, čia buvo dideli kruvini susirėmimai. Vienok šiauriniai, laisvės šalininkai, nugalėjo pietinius šioje vietoje, ir čia įvyko nulemiantis mušis. Kai Civilis Karas baigėsi, pergaletojai nugalėtojų nebaudė: rankas pasispaudė, ir viskas buvo baigta.

Dabar čia Tautiškos Kapinės. Tukstančių akry plote, išvedžio-ti keliai, kuriais keliaujant galima matyti Kapines. Čia stuko-tų laikų akmeninės batarės, kaip ir Lietuviškos „trivagės“, ir susiatytos kanuolės, toj pačioj tvarkoj kaip jos stovėjo kada įvyko paliaubos. Kur tik pažvelgsi, ten stovylos, antkapiai, ženklai, paminklai — granitas ir plienas. Ši vieta yra laikoma didelėj pagarboj. Čia Amerikos Laisvės Aukuras, prie kurio Lincolnas pasakė savo amžiną „Gettysburgo Kalbą“. Milijonai žmonių kas metai lanko šią vietą.

Mūsų aržilas dustelėjo čia kelioliaką minutų, ir pasileido tolyn. Jau kelias darėsi kitokis: kalneliai, kalnai, ir ant kalnų kalnai. Kalnai, kurie praskrodžia debesius. Kai užvažiuoji ant kalno čiukurio, tai apyragė kalnų, miškų, laukų — vienur saulės apšviesta, kitur apsiniaukusi — atrodo it milžiniškas gabelinas.

Važiuojam ir važiuojam — vis'į kalną ir į kalną. Užvažia-vus ant vieno kalno važiuoji į kitą. Pagaliaus, prasideda va-

žiavimas į pakalnes. Ir taip važiuodami į pakalnes, pasiekė-me ir Melono karalystę, „dumų miestą“ — Pittsburgą.

Pittsburghas, nemažas miestas; bet labai išsimėtęs: viena dalis lobe, kita kalne, trečia šioj pusėj upės, ketvirta kitoj pusėj upės. Bendras jo vaizdas, tai kalnai, namai, upės, tiltai, kamina i darbai. Sakoma, kad seniau čia žmonės bodėjęsi dumais. Bet dabar jau dumai reiš-kią mitalą. Daugiau dumų — daugiau duonos.

Pittsburge sustojau ir nakvo-jau.

Rugpjūčio 17-to.

Diena buvo giedri. Per apsimyglojusį miesto orą veržėsi saulės spinduliai. Gatvėse pilna žmonių. Jauni vyrai, seni vyrai, baltakaunieriai ir sunkia-darbiai: jaunos panos — auk-saplaukės — suodžiaskruostės — juraakės-vyšniolupės — žilaplaukės ponios ėjo, skubėjo, — it skruzdės. Murai, kalnai ir žmo-nės atrodė it peraugęs gajus skruzdėlynas.

Gamta mat sukūrė žmogų ir aprkovė jį minčių, norų, geismų svajonių ir troškių našta. Po ta našta žmogus ir nerimsta. Vis skubi, bėga kur nors ją nusikratyti, likti liuosu. Bet kai jis, arba ji, tolyn bėga, tai našta vis sunkėja ir atrodo didesne. Jis ją nusikrato tik už-merkęs akis...

Diena prabėgo apžiūrint miestą.

Rugpjūčio 18-to.

Sekmadienys. Gaudžia var-pai, kviečia minias melstis. Bažnyčiose klupi tukstančiai mal-dininkų. Maldomis sparnuojasi sielos ir kyla į vargų užmirstį. Ar maldininkai Anoj Pusėj Ju-rus turės geresnį buti už nesil-meldžiančius ar ne, nežinia. Bet tyra, neveidmainga malda — be durnų pamokslių! — prie gražių himnų ir plaukiančios muzikos bei gaudimo varpų, — lyg ir duoda „vargelių“ ir „kryželių“ užmirstį. Tai nors protui ir mokslui religija išrodo tuščia, gal sielai ir kunui duoda, jei ne „išganymą“, tai bet poilsį.

Iš ryto diena buvo šviesi; bet popietyje debesiai pradėjo pasirodyti. Atstumoje sudun-dėjo perkunas. Atlėkė vėjas ir pradėjo taršyti medžius ir rau-ti nuo galvų skrybeles. Pra-kurio aukštumų dugnas ir pa-seipylė vandenio lopos. Kas gy-vas, dumia po stogu. Lijo smar-kiai ir netrumpai. Bet kiek vė-lais ir vėl saulė pasirodė. Tik neilgai ji viešėjo. Pradingo už kuprotų kalnų...

Rugpjūčio 19-to.

Rytas buvo gana kaitrus. Žmonės ėjo vienmarškiniai. Aš ir išsileidžiau — miesto apžiū-rėti. Svarbu man buvo matyti Pittsburgho Universiteto „Mok-slo Katedra“. Jos statyns yra įduomus ir įspudingas. Jo vir-sunė skrodžia debesius. Jame yra Tautiniai Kambariai, jų tarpe ir Lietuvių Kambarys. Ir mes, Baltimoriečiai, anais me-tais, vadovaujant Adv. Nadui Rasteniumi, per Draugijų Tary-bą, sukelėme virš \$150.00 šio Lietuvių Kambario įrengimo paramai.

Dabartiniu laiku dar nevysi Tautiniai Kambariai įrengti. Ki-ti pusiau įrengti, kiti dar ne-baigti rengti. Dar ir mūsų kam-

barys neužbaigtas. Dienai baigianties išsileidau į Clevelandą.

Rugpjūčio 20-to.

Aš jau Clevelande. Čia oras tyresnis už Pittsburgo, nes du-mų tiek nėra. Miestas gražus ir vaizdingas. Jis guli prie Erie ežero. Paeinu, žiuriu, Superior Avenue. Atsiminiau, kad ant šios gatvės Lietuvių centras. Tai ir išsileidau eiti: sakau gal dar ir kokį Lietuvį susitiksiu. Daėjau iki E. 55-tos gatvės, jau buvo 11:35 diena, ir einu tolyn. Girdžiu kad kas triubyja auto ragą. Atsisuku, nagį p. H. Elo, kada tai gyvenęs ir dirbęs Baltimorėje, o dabar gyvenantis Clevelande. Dirba Richman Bro-lių siuivykloje kaipo darbo pri-žiūrėtojas. Tai labai prielankus žmogus — Švedas, vedęs su Lie-tuve, Gražuliute, iš Baltimorės. Jis mane tuoj pasivadino pas save. Tai su juomi, dirbtuvėje ir vakare namie, laiką smagiai praelidau. Jie gyvena gražioje Clevelando dalyje, ant Overlook kelio.

Rugpjūčio 21-mo.

Po pusryčių, išėjau miesto apžiūrėti. Pradėjau eiti Euclid alėją ir priėjau prie Viešosios Aikštės. Čia gražu. Aplink Aikštę dideli namai ir dangų sie-kianti nauja gelazinkelio (Ter-minal) stotis. Pamačiau buri žmonių, tai ir aš priėjau. Koks tai „istas“ išdėstinėjo savo teo-rijas. Pavaikšiojęs grįžau vieš-butin ir pradėjau rašinėti. Po kiek laiko kas pabeldė į duris. Žiuriu, kad p. Elo. Jis mane pasivadino pas save ant pietų. Nuvažiavome ir radome jo žmo-ną laukiančią mūsų pietauti. Po puikių pietų ir pasiūnekėdavimo išvažiavome pasivažinėti. Va-zinėjome gana ilgai; aprodė man visas įdubmesnes Clevelando vietas. Apie devynias vakare atvėžė į viešbutį. Maniau eti pasilsėti. Bet atsiminiau, kad dar nebus pervėlu nukakti į „Dirvą“ ir aplankyti jos laikinį redaktorių, Adv. Nadą Rastenį — padaryti jam surpizą. Pa-rėm jau Superior Ave. gatvekarį, įsakiau kunduktorius išleisti ties No. 6820 tos gatvės. Bet kunduktorius užmirsio mane pa-šaukti ir aš pravažiavau kelius kvartalus. Atgal paėjau pės-čias. Štai ir „Dirva“. Vidury dar šviesu. Įeinu; žiuriu, Adv. Rastenis pleškina ant rašomo-sios mašinėlės — rengia „Dir-vai“ medegą.

„Labą vakarą“, sakau aš. Jis galvą pakėlė ir žiuri — prieš jį stovi jo šeimos draugas — Galinaičių Jonas! „Labą, labą (Tasa ant 5 lapo)

Pažink Savo Krašto Grožį---Atsilankyk

NEW YORK—KLAIPEDA
Per Gothenburgą, Švediją
Laivakortų kainos Trečia klase
Ten \$97.50
Ten ir atgal 167.00
J. A. V. mokesčiai atskirai —
Laivų išplaukimai iš New Yorko
GRIPSHOLM — Spalio 3
KUNGSHOLM — Spalio 23
GRIPSHOLM — Spalio 30
DROTTNINGHOLM Lapkričio 16

Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas moderniškas laivas „MARIEHOLM“. Platesnis informaci-jas teikia ir parduoda laivakortas visi mūsų autorizuoti agentai, taipgi visi mūsų skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
21 State St. New York, N. Y.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

NAZIJADA

Artinantes Klaipėdos rinkimams Rugsėjo 29-to, Vokiečių Naziai pradėjo aukščiausiu balsu šukauti, kad Lietuviai varžą Klaipėdos Vokiečius. Vokiečiai savo tokiu šauksmu ne tik patys šlykščiai ir bereikalingai dergia Lietuvą ir Klaipėdos Lietuvius, bet jie gauna "antros smukos" pritarimo Europos ir net Amerikos spaudoje.

Clevelando "Plain Dealer", peržvalginame straipsnyje, "Memel, Beware!" po smuikėnimo Klaipėdos padėtės, sako:

"Vokietija turi pamatą skųstis. Lietuviai ignoravo savo pareigą linkui Vokiečių. Vokiečių partijos buvo paliktos beteisėmis, kandidatai areštuoti, ir balsavimo popieriai konfiskuoti nuo Vokiečių rinkėjų.

"Chicago Tribune" talpina pranešimą žinomo korespondento Donald Oay, neva iš Tilžės, kur jis tauzija:

"Šiandien pasaulis diskusuoja Italijos valdžios ambiciją nešti civilizaciją Etiopiečiams ir padėti juos po kultūrinę formą valdžios. Vienok pasaulis užmiršo kad 124,000 Vokiečių gyvenančių Klaipėdos krašte, kurios kultura yra daug gentkarčių prieky Lietuvos, buvo auka 19-23 metų Kauno pučo. Lietuvos valdžia vartojo masinius areštus, klasingus teismus ir terorą stegndamosi nugązdinti žmones ir nutempinti juos žemyn prie žemo laipsnio Lietuvos kultūros."

Tokie pranešimai ir pareiškimai iš Vokiečių pusės — iš jų spaudos ir kalbų — tankiai teko girdėti. Keista vienok tai tokios šlykščios Nazių zaunos randa ir Amerikos spaudoje sau vietą. Čia jau pasirodo, kad Vokiečiai netik patys išgalvoja visokius nebutus dalykus ir užsilipę ant stogų visa gerkle rėkia, bet ir visais galimais būdais vartoja įtaką, ant kitų šalių spaudos platesniam išjuodinimui Lietuvos ir Lietuvų vardo.

Stebėtina, kad Amerikos spauda, žinodama kaip "kultūringai" Vokietijos Naziai, vedami apsvaigusio Hitlerio, elgiasi pačioje Vokietijoje — ne tik su Žydais, Katalikais ir Naziams nepritariačiais žmonėmis — bet ir su pačiais "Nordikais." Ar senai Hitleris kapojo galvas politinių priešių, ir net savo buvusį bendrų — ir net moterų! Juk dabartiniais laikais visi žino kaip toli Naziai nukultūrėjo. Žino tai ir "Plain Dealer," ir "Chicago Tribune" ir kiti! (Kas link Donald Day, tai kiek mums prisiemena, tai jis visuomet niekus pliauskę prieš Lietuvą.) Vienok, kaž kokiais sumetimais, kartoją Vokiečius melus kaip tikrą grūdą. Tikrenybėje, tai Klaipėdos krašte Vokiečių niekas neengia, ir ten Vokiečiai turi daugiau laisvės negu pačioje Vokietijoje. Tik Klai-

pėdos Naziai, kurstomi Berolino Nazių, visa gerkle rėkia, tą ryksmą pakartoja Nazių spaudoje, o kiti dar, savais sumetimais, pliečia tuos šauksmus kitur.

Ant Vokiečių šauksmų, kad 11 tukstančių Vokiečių balsuotojų Klaipėdos krašte Lietuva atėmusi teisę balsuoti, — Lietuva, Rugsėjo 24 d. dave atsaką ir parodė kad tai tik Vokiečių melas. Lietuva pareiškė, jog tik 69 netekusiems pilietybės, nebus leista balsuoti Klaipėdos rinkimuose.

Nazijada, reiškia, priskaldo iš šiaudo vežimą.

MEDŽIAI!

Nuo praamžių Lietuviai su medžiais gražiai sugyveno. Pirmoji, tur but, Lietuvos pastogė buvo tai miškas. Kaip senai Lietuviai gyvena prie Baltiko ir Nemuno krantų, nežinia. Bet žinoma, kad ten nuo gilių senovės šlamėjo ir ošė lapuočių ir spygliuočių didelės girios jose Lietuviams gyvenant.

Lituviai visuomet mylėjo medžius ir giras. Daug liaudies dainų apdainuoja girias, miškus, gojus, bei beržus, pušis, klevus, egles, žilvičius, liepas ir ažuolus. Lietuviams miškai davė mitalą, poilsį, apsaugą nuo priešių ir pastogę nuo lietaus vėjų ir audrų. Už tuos visus prielankumus, Lietuviai dideliai gerbė, godojo, mylėjo, ir net garbino miškus ir medžius. Tiesa, kad ir patys Lietuviai, laikui bėgant, daugelyje vietų išdėrgnojo savo miškus ir medžius. Bet didžiūną Lietuvos miškų, girių ir medžių iškapojo tai Rusai tai Vokiečiai. Tame atsitikime jau ne Lietuvų kaltė. Abelnai, rodos, Lietuviai girių, miškų ir medžių labai neįrustino.

Bet medžiai, išrodytų, kad rustauja šiais laikais ant Lietuvos šiais laikais ant Lietuvos. Kai Lietuvius užsimo ja nutiesti sau kelią per dausas, tai medis jam pastoja kelią.

Nesenai Soldino medžiai prisidėjo prie užkirtimo Lituanicai, Dariui ir Girėnui kelio. Miškas pakiojo koją Lietuviams. Dabar vėl medžiai ar medeliai, Balinrode, sužalojo Lituanicą II, tik Lietuvį gyvą jau šiuo kartu paleido.

Kogi medžiai rustauja ant Lietuvos?

Tiesa, juk ne Lietuvos medžiai, tuose dviejuose atsitikimuose, pinkles patiesė.

Tai svetimi spygliuočiai bei lapuočiai Lietuviai kelią pastoja. Gal iš pavydo, kad Lietuvius su savo girioms ir medžiais gražiai sugyveno, svetimi medžiai tai padarė.

Lituviai, išrodo, lengviau nugaltė okeano bangas negu medžių klastas.

APIE LIETUVĄ

Kas metai vis daugiau Amerikos Lietuvų jaunimo nuvyksta Lietuvon. Idomu žinoti kaip Amerikoje augusiam jaunimui Lietuva atrodo.

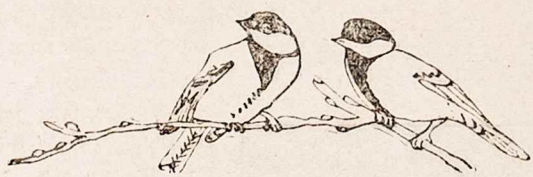
P-lė. Birutė Smailytė, iš Detroito, neseniai grįžo iš Lietuvos ir parodė rašyti "Dirvos" sekciją, "Youths Forum." Skaitant jos straipsnius, kurie prasideda su šia "Dirvos" laida, keliauj po Lietuvą kartu su p-lė. Smailytė ir matai Lietuvą taip kaip ji ją matė. Vėta visiems jos straipsnius perskaityti.

RAY T. MILLER TINKAMIAUSIAS

Spalio 1 dieną Clevelandas nominuos kandidatus ant Majoro. Yra net aštuoni kandidatai. Iš jų vienok tinkamiausias, tai Ray T. Miller, demokratų kandidatas. Jis jau pora metų atgal buvo šio miesto Majoru ir pasirodė esąs gabus administratorius.

Prieš jo išrinkimą Majoru, Clevelandas buvo valdomas po taip vadinama. Miesto Užveizdos (City Manager) tvarka. Ne tiek dėl tos valdymo tvarkos neįpraktungumo kiek iš prieštasties susispietimo apie Miesto Salę tam tikrų elementų, miesto gospadorystė išgvaro, miesto pinigai buvo švaistomi ir audžiamia visokia betvarkė. Miesto Užveizdos sistema buvo atsausta, ir Milleris liko išrinktu Majoru. Jis skubiai sutvarkė miesto finansinę padėtį, ir kai kuriuos prasižengėlius uždarė į tamsiąją. Jo laiku miesto iždas padidėjo ir muničipaliai neįtvarkumai pranyko.

Apart ką p. Milleris yra praktiškas ir gabus, energingas administratorius, jis yra ir nuoširdus ateivių draugas. Jis nepamiršo po rinkimų ateivių, ir nepamiršo Lietuvius. Lietuviams jis yra daug ką gero padaręs. Be abejo, jei jis bus išrinktas, ir dabar Lietuvius neužmirš. Milleris yra Rooseveltinis, pažangus demokratas. Balsuodami už jį Lietuviai neapsiriks.

MOTUS, MOTUSE!

(Liaudies Daina)

Motus, motuse, motuse mano,

Tai labai toli mane nuleidai,

Tai labai toli mane nuleidai...

Vargino mane kojų žingsneliai,

Vargino mane rankų darbeliai,

Vargino mane rankų darbeliai...

Oi siuntė, siuntė mane anyta

Žiemužę šeko, vasarą sniego,

Žiemužę šeko, vasarą sniego...

APSIDAIRIUS

Rašo Vyt. Širvydas.

Musų Protėvių Prekybos Atgarsis.

Babitės valsčiuje Latvijoje vienas ukininkas ties Babitės ežero pakraščiu rado bronzinį pinigėlį, kuris pasirodė esąs 1-500 metų senumo ir nulieta Romoje. Vienoje pusėje iškalt Romėnų meilės dievaitė Venera, o kitoje koks imperatorius, kurio parašas išdiles. Mokslininkai spėja, tas pinigais Baltijy atsiderę gintaro prekybos dėka. Jį palikę Romėnų pirkliai, atvykę iš musų protėvių gintaro nusipirkti.

Vokiečiai Dar Nepasiruošę.

Kelios savaitės atgal, Vokietijoje įvyko naujosios Vokietijos armijos vieši manevrai. Sveitimų valstybių karininkai, kurie kaip svečiai manevrus sekė, sako, jauni karaviai parodė didelio ištvėrimumo ir mūlumo. Tačiau, stigo karininkų ir, bendrai, Vokietijų armija, sako, kitas valstybes puliti dar neparengta nei medžiagiškai, nei išlaviniu. Lietuviams, kurie Vokietijos kaimynai, tas įdomu žnoti.

Kur Musų Mirtis, Nežinome.

1931 metais įgriuvo Mocana anglišką kasyklą netoli Wilkes Barre, Pa. ir gyvai palaidojo aštuonis darbininkus. Kada, po penkių dienų ir šešių naktų, gelbėtojai prie jų daskasė, tai šešius rado negyvus, o du gyvus, tarp jų 44 metų Joną Tamošiumą, Lietuvį. Savo drąsa ir vikrumu jis netik savo vyvębe tamsioje kasykloje išlaikė, bet ir savo "bodės", draugo. Už tai jam buvo bandyta gauti drąsulo medalis iš Carnegie komisijos, bet sprendėjai rado, kad draugo gyvybės išgelbėjimas įvyko darbo pareigas einant, o ne savanoriu pasirizimu. Medalių teikimo taisyklėmis einant, medaliaus nebuvo galima duoti. Taip stebuklingai iš mirties išlikęs, Jonas išgyveno iki Liepos 13 d. šių metų, kada mirė liginėje, kokio tai vabzdžio įkastas, besidarbuojant ties savo namais darže. Mažas bitinėlis padarė tai, ko nepadarė stori žemės sluogsniai ir požemių baisioji tamsa bei mirties laukimas.

Užmirštas Kaimelis.

Tarp musų gadynės radio ir eroplanų sunku tikėti rasti tokią vietą Europoje, kuri būtų visų užmiršta ir apleista. Jei ne kas kitas, tai mokesčių rinkėjai ją žinotų. Tačiau, Jura kalnuose Francijoje yra kaimelis Santans, kuris, jei valdybos galvai tikėti, per 50 metų yra visai centralinės valdžios Paryžiuje pamirštas. Aną dieną jis parašė vidaus reikalų ministeriui laiską, kuriame tuo užmiršimui nusiskundžia. Sako, mūsų bažnyčia, šešiolikta šimtmetų statyta, griuva. Musų gaisravezimas, kurį paprastas pilietis 1868 metais kaimeliui nupirko, iš valdžios nėra gavęs jokių pinigų pataisymams. Miesto valdybos namas neturi jokių valdiškų papuošalų, išskyrus paveikslą prezidento Carnot, nušauto 1894 metais. Per metų joks didesnis apskrities valdininkas nėra kaimo lankęs. Iš centralinės valdžios tik nuolat siunčiama kaima valdybai visoki cirkulioriai, kurių valdyba nesupranta. Todel valdybos galva laiške ministeriui pataria cirkuliorius nesiuntinėti, nes jie busią gražiai atgal į valdžią sudedami ir atiduodami paštininkui atgal su parašu: "Tokio kaimo Francijoje nieks nežino".

ZALGIRIS

ISTORIŠKA APYSAKA IŠ VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKŲ (Parašė Juozas Sužiedėlis)

(Tęsinys iš pereinamo num.)

Jogaila išgulėjo kniupsčias per vienas mišias. Prasidėjo antros — jis vis nesiakė. Galiausiai Vytautas nuėjo padėti jam atsikelti. Bet Jogaila nei nekurstelėjo. Jis atsikėlė tik po dviejų mišių. Nusilenkė visiems šventųjų paveikslams ir įsakė ties kiekvienu šventuoju užžibinti po storą auksuotą vaško žvakę. Išeinant iš koplyčios, jo akys įsmigo į didelį Baisiojo Teismo paveikslą, ištapytą sienoje aukščiau durų. Aukštai stovėjo Kristus, šventųjų burio apsuptas, skaisčiais spinduliais švytęs. Paveikslas apačiojo tysojo baises velnias, ir kurį stacia galva krito prakeiktieji. Jogaila ilgai žiūrėjo į tą paveikslą baimingom akim. Galiausiai liepė atnešti kopėčias. Kai jas atvilko, tarė tarėms:

— Užžiebkite dvi žvakes Tam Kurs aukštai... Ir šitam mažuką žvakigaliuką, — parodė į baisų velnią.

Jogaila su Vytautu nuėjo į pilies kambarius. Čia užsiraikinę jiedu vienas antram išsipasakėjo savo širdies jausmus. Ypač susijaudino Jogaila. Jis sakėsi esąs laimingas kad vėl vaikšto po Lietuvos žemele, kurios taip baisiai išsiilgęs. Džiaugėsi vėl matęs savo vaikystės draugą. Iš susijaudinimo jis graudžiai apsiverkė.

Tada ir Vytautas neišsilaikė. Pravirko ir jis. Užmiršo visas iš Jogailos patirtas skriaudas. Užmiršo paniekinimą ir nužeminimą... Jis padavė Jogailai ranką. Ir jiedu prisiekė sutruškinti kryživius, kurie lygiai buvo įkryję Lietuvai, lygiai Lenkamams. Paskui panorą parašyti sutartį. Tam reikalui jiedu pasisaukė Jogailos patarėją bei kapelioną Mikalojų Trombą. Tasai tuojau sėdo rašyti. Tik pirma turėjo prisiekti kad visa ką išgirs ir ką užrašys — laikys griežčiausioje paslaptėje.

Valdovai, prisiekdami visomis šventenybėmis, pasidavė surinkti kiek tikėtai kuris galės, kariumenės. Be to, turėjo būti sukviešti ir talką visi sąjungininkai ir bičiuliai. Visi abiejų valstybių iždų pinigai turės būti naudojami pirmiausia kariumenėms aprūpinti ir apginkluoti.

Galiausiai teko susitarti dėl vietos kur kariumenės turi rinktis. Taip pat ir kur ir kada pradėti didįjį žygį.

— Lenkamams burtis geriausia būtų Gniezne ir Varšavoje, o Lietuviams Gardine, — tarė Jogaila.

— Man rodos kad patogesnė vieta būtų Plockas, prie Vislos... — tarė Vytautas.

— Gerai sakai! Iš ten gali drožti į patį Marienburgą. Tik sunku bus per Vislą persikelti. Liucių metu negali nei laivu, nei keltu persikelti.

— Šitą reikalą aš jau turėjau galvoje, — įsikiso Vytautas. — Susitariu su Pskovo meistrais. Jie pastatys per Vislą tiltą.

— Ką tu kalbi: per Vislą tiltą? Per tokią plačią upę! — stebėjosi Jogaila.

— Taip. Ir pastatys. Pskovo meistrai sumanę, — atsakė Vytautas.

— Aš džiaugiuos, brolau, kad tu viską taip moki išanksto apgalvoti ir numatyti. Tai žinokis. Aš tavim pasitikiu. Bet kada galutinai kariumenės turės būti paskirtoje vietoje?

— Savaitę prieš Petrines, ties Červinsku, netoli Plocko. Aš atvykti nepavėluosiu. Lauk manęs tenai, — atsakė Vytautas.

— Ilgokas laikas. Per tą laiką kryživiai užgrobs pusę mano valstybės, — nusiminė Jogaila.

— Jie nieko nepatirs. Juk mes skelbimės suvažiavę čia medžioti...

— Tebuna ir taip! Bet mes niekur dar, rodos, neužsirašydavome kas turės būti visos jungtinės kariumenės vadas? — užsiminė Jogaila.

— Be abejo, šis garbė pridera tau, — nesvyruodamas atsakė Vytautas. Jis žinojo Jogailą esant labai savimeilį.

— Sutinku ir mielai priimu tokią didžią garbę. Bet tu vesi karžygius į garbingą didžio laimejimo mūsų, — pareiškė Jogaila Vytautui.

Vėl abu valdovai karštai pasibučiavo. Po to Vytautas tarė:

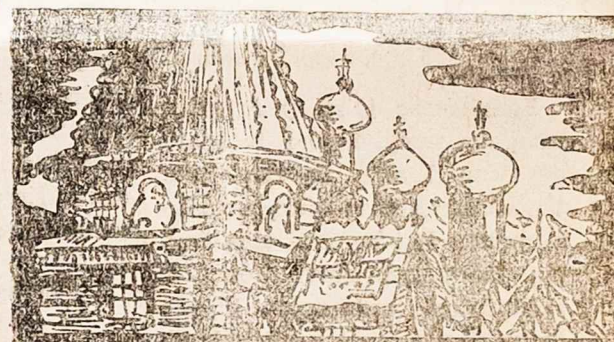
— Tai dabar pasirašysim sutartį? — Ne, dabar negaliu... nepabėgs. Man reikia eiti į bažnyčią išpažinties. Dievas nelaukia. Girdi, varpai jau šaukia. Palydėk mane, broluži, — atsakė Jogaila, eidamas iš salės, žegnodamasis ir bučiuodamas relikvijas.

Vytautas palydėjo Jogailą į bažnyčią. Ten išbuvo iki buvo atlaikytos vakarinės ir iki Jogaila atliko išpažintį. Paskui vėl abu pusbroliai suėjo į tą pačią salę. Mikalojus Tromba jau buvo parašęs sutartį ir jos nuorašą. Jogaila išvingiavo ilgą brukšnį, kuris atstojė jo parašą: "Vladas II, Lenkijos Karalius". Vytautas perskaitė visą turinį ir greitai pasirašė. Tromba prispaudė karaliaus antspaudą ir viską patvirtino savo parašu.

Dabar, — prabilo Jogaila, atsistojęs, — svarbieji politikos dalykai sutvarkyti. Galime pradėti medžioklę, atsiminti savo sentėvį Gediminą, pasišvaistyti plačiose Lietuvos giružėse... Pasirupink, broli, kuodaugiasia šunų ir varikų. Tik neužmiršk pasakyti kad mano koplyčia taip pat vykty į medžioklės vietą. Negalima nei vieną dieną apleisti šventų mišių...

Kitą dieną didžiausias medžiotojų būris išvažiavo didžiųjų Brastos girių link. Ten Vytauto išanksto buvo liepta paruošti visa kas reikalinga medžioklei. Didžiūs girių plotai buvo apsupti varikų. Jie kartu su šunimis kėlė miško žvėris. Ginami buvo žvėrys vienintelėn angon, kur stovėjo pasiruošę juos sutikti Jogaila ir Vytautas. Medžioklė sekėsi puikiai. Tik per pirmą medžioklės dieną buvo užmušta daugybė briedžių, šėnų ir du milžinai stumbrai. Jogaila rodė nepaprastą vikrumą ir tikrą Lietuvos karštį medžioklę. Keletą kartų jis buvo apkliuvis ir neabejojama pavoju. Bet visada išgelbėdavo jį arba jo drąsa ir taiklūs smugiai į žvėrį krutines, arba kiti medžiotojai.

ŽMONIJS ISTORIJA

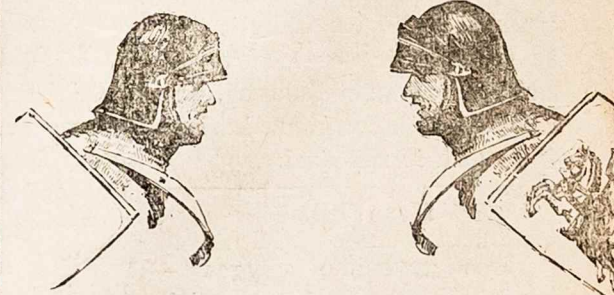
ŽMONIJS ISTORIJA — labai reikalinga kiekvienam darbo žmogui knyga, kurioje lengvai ir įdomiai aprašoma žmogaus gyvenimas ant žemės nuo pat priešistorinių laikų iki dabar. Knyga didelė, 610 pusl., su daugeliu iliustracijų. Vertė Karolis Vairas (Parašė Van Loon). Tvirtais viršeliais \$2.00

LIETUVOS ŽEMLAPIAI

30c

Šie Lietuvos žemlapiai yra labai aiškūs, nurodanti visus miestus, miestelius ir bažnytkaimius; kelius, upes ir ežerus; taip kad turėdami šį žemlapį galėsite puikiai apsipažinti su Lietuvos padėtimi: kurioje dalyje kas randasi, kur susieina rubežiai kitų šalių, ir viską kita reikalingą jame rasite. (Bus daugiau)

DU BROLIAI

Du Broliai — istoriška apysaka iš 13-to šimtmečio iš Kunigaikščio Vytenio laikų, apie du brolius kurių vienas jaunas pavogtas išauginamas krikščioniškai. 35 pusl.

Lengvas Budas Išmokyti Angliškai

Šioje parankaus didumo knygelėje surinkta reikalingiausi žodžiai ir sakiniai greitai prasmokinimui Angliškos kalbos. Viskas išdėstyta taip lengvai ir aiškiai kad kiekvienas tą knygelę pastudijavęs tuoj gali pradėti suprasti Anglišką kalbą ir pats kalbėti. Telpa pasikalbėjimui darbo įieškant, važiuojant kur, nuėjus krautuven, pas daktarą, pas barzdaskutį, ir tt. Viskas sykiu išaiškinama ir Lietuviaiškai. 95 psl. ...35c.

Reikalaukit "Dirvoje"

VIETINĖS ŽINIOS

MUSŲ ROŽĖ

Rožė Lukasevičiūtė

Dainuos 'Dirvos' Redaktoriaus, p. K. S. Karpius Sūtik-tuvėse, Spalio 6, vakare, Lie-tuvių Svetainėje.

KANDIDATUOJA Į KOUNCILMANUS

Bernard A. Kroeckel, gimęs, augęs ir laikęs nejudinamo turto agentūrą 22-ros Vardoj, prie Russell Road ir Superior Ave. per penkiolika metų, kandida-tuoja į Kouncilmanus. Jis sa-ko, jei jis būtų išrinktas, paš-vestų visą savo laiką kaiminy-stės darbininkų ir namų savi-ninkų gerovei.

EUCARISTINIS KONGRESAS

Eucharistinis Kongresas bai-gėsi Ketverge, didele Procesija. Kongreso parengimuose ir pa-maldose, Viešojoje Auditorijoje, Staliame ir bažnyčiose, dalyvavo didžiausios minios. Buvo daug aukštų Katalikų dvasininkų ir žmonių suvažiuosius iš visur. Buvo daug ir Lietuvių, dvasi-ninkų ir svietišku svečių.

MIRĖ

Mirė Pranas Sankalas, Rug-sėjo 22 d. Jis buvo 17 metų au-žiaus, gyveno Chesterland, O., bet mirė Gallipolis, Ohio. Paliko nuliudime tėvą, motiną, brolį ir seserį. Jo kunas pašarvuotas Della Jakubauskas laidojimo koplyčioje. Laidotuvės bus Penktadienį, Rugsėjo 27 d. Laidojimo pamaldos bus tą die-ną kaip 9 val. ryto. Naujos Parapijos Bažnyčioje.

RUPINASI AKIŲ TAUPYMU

VIRGINIA R. WING

Bažnyčios ir socialės organi-zacijos turi progą pasikviesti iš Matymo Taupymo Tarybos kalbėtojus savo susirinkimams laike rudenio ir ateinančios žie-mos. Pasiūlymus pateikė p-lė. Virginia R. Wing, Tarybos Sek-retorė. Prakalbos dienas ga-lima pasiskirti telefonuojant p. Wm. Ganson Rose, HE. 1551.

J. ŽEMANTAUSKAS

Viešas Notaras
Užrašo "Dirvą", "Vienybę" ir kitus tautinius laikraščius,
130 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN.

PILIETYSTĖS PAMOKOS

Pamokos prirengimui prie pi-lietystės yra teikiamos Miesto Knygyno Skyriuje, E. 79th ir Superior, kaip 12:30 dieną, Tre-čiadieniais ir Ketvirtadieniais. Mokinama ir Angliškai skaityti ir rašyti. Pamokos visiems vėl-tui.

SLA. 136 IR 362 KUOPŲ PIKNIKAS

Rengia didelį pikniką vietos 136 ir 362 SLA. Kuopos, Nau-jos Parapijos Darže, Sekmadie-nyje, Rugsėjo-Sept. 29, kaip 1-30 dieną. Gros Jono Aponaičio Orkestra. Įzanga maža. Visi kviečiami dalyvauti.

ISTAISYTOS LIETUVIŲ SVETAINĖS ATIDARYMAS

Kaip jau veik visiems žino-ma, pastaruoju laiku Letuvių Svetainės apatinė salė buvo žy-miai istaisyta ir pagerinta. Ati-darymui istaisytos Svetainės yra rengiamos didelės iškilmės, Sek-madienį, Rugsėjo - Sept. 29 6 val. vakare, Lietuvių Svetai-nėje. Kalbės Adv. Nadas Ras-tenis. Inž. Pius J. žuris, Kun. K. A. Karužiškis, ir Kun. S. Steigmanos. Rainuos poni Kava-liauskienė ir Jaunoji Birutė. Da-lyvaus ir Kultūros Draugijos artistai.

Kartu prašome visus darbi-ninkus, dirbusius prie istaisy-mo Salės, dalyvauti šiame pa-rengime. Jūs aukojote savo laiką ir darbą, tai mes norime jums viešai padėkoti.

Kviečiame visus dalyvauti šiame parengime.

Rengimo Komisija.

ANT RENDOS, antro aukšto

6 smagus kambarys su maudyne apšildomi. Kreipkitės: 7011 Wade Park Ave. A-J.

KĄ RINKSIME Miesto MAJORU.

Spalio 1 d. bus nominacijos kandidatų į Clevelando Miesto Valdžią. Bus nominuojami koun-cilmanai, teisėjai ir kandidatai ant Majoro. Dabar yra net aštuoni kandidatai Majoro vietai. Už katrą balsuosime? Aš sa-kyčiau kad turėtume balsuoti už Harold H. Burton, neprigul-mingą republikonų kandidatą. Jis yra plačiai apsipažinęs su miesto valdžios dalykais, nes jis buvo miesto teisų direkto-riumi ir nekurį laiką ėjo Majoro parciigas. Jis atkovojo miestui tris ir pusę milijono dolerų nuo gazo kumpanijos. Nepamirski-te kad balsavimai bus Spalio 1-mo, ir nepamirškite balsuoti už Burtoną.

J. Brazauskas.

MASINIS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Demokratų Klubas rengia didelį Masinį susirinki-mą, Pirmadienį, Rugsėjo-Sept. 30, 7:30 vakare, Lietuvių Sve-tainėje. Kalbės demokratų kan-didatas į majorus, R. T. Miller, ir kiti. Visi dalyvaukime. Rengėjai.

Devynių Dienų Atstogos

(Taša nuo 3 lapo)

vakara!" Ir tik į glėbius, ir pasibūčiavimus! Apsidžiaugė-me susitikimu; pasikalbėjome. Apleidome "Dirvos" redakciją ir nukakome miestan. Čia ka-vinyčioje ižgērėme po kavos kaušą ir pasišnekučiavome.

Rugpjūčio 22-ro.

Iš ryto apžiūrėjau Lietuvių Kultūros Darželį. Apie tai jau rašiau "Dirvoje." Važiudamas atgal vėl sustojau "Dirvoje." Radau čia Adv. Rasteni, kuris

mane supažindino su poni Ona Karpiene, kuri dabar jos vyrui p. K. S. Karpiui, "Dirvos" re-daktoriui, išvykus į Pasaulinį Lietuvių Kongresą, veda admi-nistracijos reikalus. Tai man-dagi ir pažangi moteris. Mums čia bekalbant jėna aukštas, ge-rai atrodantis vyras. Tai p. Petras Muliolis, buvęs SLRKA. Prezidentas, realtorius. Pirmiau apie jį buvau girdėjęs tik iš laikraščių. Kai jis ir Adv. Rastenis sustojo, tai man į juos reikė žiūrėti į viršų. Tai dzukijos aržuolai!

Vakare su pp. Elo teko buti gražam Palace teatre.

Rugpjūčio 23-čio.

Rytui pasibaigiant paskam-binau Adv. Rasteniui. Susita-rėme susitikti ir susitikome pas pp. Baltrukonius, ponios Julės Rastenieš tėvus. Čia turėjo-me pietus. Baltrukonių šeima graži, drauginga ir vaišinga. Pas juos nuo senai buvo visų pravažiūjančių mūsų veikėjų sustojimo vieta. Nenuostabu kad ir jų Jūlytė taip pamylo Lietu-vius, jų dainas ir meną. Kaip Baltimorėje taip ir čia ją visi gražiai atsimena. Jos scenoje vaidinimas ir dainos visiems patinka.

Iš Baltrukonių nuvažiavome miestan, į Advokatų Rastenio ir Baltrukonio raštyne, kuri ran-dasi Public Square Name, ant pat Public Square.

Rugpjūčio 24-to.

Šeštadienis. Oras, iki šiolai buvęs kaitrus, atšalo. Vakare, Adv. Rastenis, Baltrukonių Tė-vas, Alvina, ir aš, traukiame į Lietuvių Demokratų Klubo kor-tavimo vakarą, ponios Pečkai-

tienės sode. Vieta graži. Stale-liai tarpe medžių ir gėlių susta-tyti. Vieną jų mes pasiskiria-rime, sėdame ir pradėdame pi-naklį drožti. Bet vakaro oras taip atvėso ir pasidarė šurpu, kad turėjome persikelti į gara-žą, kuriame ne tik atsivilgimo bufetui bet ir mums užteko vietos. Lošiamė. Viena dovana čia yra skiriama vienam ketu-rių asmenų stalui. Nežinau, ar mano bendrai man, kaippo sve-čiui, leido, ar man sekėsi, bet aš laimėjau dovaną, "molio už-bonėlį." Užbaigus lošį, Adv. Rastenis dar supažindino mane su daugeliu demokratų, demo-kračių ir svečių bei viešnių, ir išskeliavome.

Atvykome pas pp. Baltruko-nius. Čia Baltrukonių Mamy-tė mus atšildė su arbatele ir užkandžiais ir paskui, reng-da-masi ant rytojaus išvažiuoti, atsisveikinau su malonia Baltru-konių šeima. — Baltrukonių Vincas ir Nadas parvežė mane į viešbutį.

Rugpjūčio 25-to.

Per miegą girdžiu skambini-mą telefono: birrr, birrr. Mat eidamas gulti palikau viešbučio prižiūrėtojų žodį kad mane pri-keltų Sekmadienio ryte kaip šešios. Girdžiu skambuti, bet

negaliu išsibudinti. Staiga kas subeldė į duris. Pašokau — Adv. Rastenis, pribuvęs mane išlydėti. Jau buvo pusė po še-naklį drožti. Jei ne Rastenis tai gal bu-čia ir nepabudęs į laiką.

Skubomis apsirengiau ir su-sirinkau savo palaikus. Ižgērė-me kavos, ir jau "man žirgelis pakinkytas" prunkšėia. "Sudie, Nadi!" "Sudie, Joni!" Sėdu į autobusą, ir vėl rituosi į Bal-timorę...

Saulė šviečia; oras daug šil-tesnis negu praėitą vakarą. Bė-ga Clevelandas į šiaurvakarius, o aš rituosi į pietryčius. Malonu buvo kai Nadas gy-veno Baltimorėje. Lietuvių vei-kime jis mums vedė taką. Bro-liškai jis su visais sugyveno. visus jis mus mylėjo ir supra-to. Mes irgi veik visi jį mylė-jome, tik gal ne visi supratome.

Smagu turėti gerą draugą. Kartu su juom žingsniuoti, irtis; Bet kai jausmai gludžiai suauga, Sunku, sunku, kai reikia skirtis.

Tai jau mūsų, Baltimoriečių, tokis likimas! Musų kalonija tai tik veikėjų pakelė. Sustoja, apsidairo, ir keliauja kitur. Daktarai, šliupas, Graičiūnas, Kulis, Zimantas, Naikelis, Ma-

tulaitis, Ringaila, Vencius, ir kit, tai ėjo mokslus, tai pagyve-no, ir išvažiavo. Veikėjai-pub-lilistai, Smelstoriūs, Grigaitis, Laukis, daug kitų, ir dabar Adv. Rastenis, pas mus pabuvę ki-tur išvyko. Čia gyvendamas jautiesi gyvenęs rudenio metu, sparnuočiams išplesnojančią "sil-tus kraštus."

Važiuojant, svajojant ir tē-myjant Baltimorę vis artėjo. Praužėm pro Pittsburgą ir Pennsylvanijos kalnus. Jau Ma-rės žemė, ir Balta Marė. Pa-baiga kelio — ir atstogų.

Gana klejoti ir svajoti. Lau-kia darbas.

Kalendorių ir Paveikslų

Katalogas 1936 m.

Siunčiamas Dykai.

Parašykite paprašydami pas —

JONAS KERGIEJUS
652 Broadway,
South Boston, Mass.

PARSIDUDA NAMAS, 6

kambarių, moderniskas, arti nuos šv. Jurgio Lietuvių Bažny-čios. Kaina, \$1550.00. Reikia įmokėti, \$700.00 Kreipkitės:

986 East 74th Street.

Mokyklos Dienos! NEBUK ŽILAS!

Greit Bus Čia Ir Vėl

NELAUKITE!

Prirengkite Savo Sunelius Dabar

Berniukų marškiniai.....	48c	Trumpos kelnaitės.....	97c
Berniukų pačiakaitės.....	20c	Unica marškinukai.....	48c
Berniukų dirželiai.....	25c	Mazgojami siutai.....	97c
Berniukų kepuraitės.....	50c	Sveteriai.....	48c
Berniukų šilkos kaklariai.....	25c	Ilgos kelnaitės.....	\$1.95

THE KRAMER & REICH CO.

7002 Superior Ave. kampas Giddings Road

Politiškas Garsinimas

Politiškas Garsinimas

TEBUNA CLEVELANDO REPUTACIJA ATITAISYTA

GRAŽINANT MILLERĮ MAJORU

LAI ISTIKIMYBĖ BUNA ATMOKETA ISTIKIMYBE

Ray T. Miller yra išbandytas ir žinomas šio miesto tautinių grupių draugas.

Niekuomet istorijoje jokio miesto admin-istracijoje tautinės grupės negavo tokio pripa-žinimo kaip Clevelande nuo Ray T. Miller, kai jis buvo Majoru, 1932-1933 metais.

Turite atsiminti tuos Faktus kai eisite bal-

suoti, ANTRADIENYJE, SPALIO - OCTOBER 1-mo.

Prieš du metu Clevelandas buvo visoje šalyje pripažintas geru miestu gyventi.

Šiandie Clevelandas turi reputaciją reketierių, prasižengėlių ir vandalų miesto.

TEBUNA CLEVELANDO REPUTACIJA ATITAISYTA

GRAŽINANT MILLERĮ MAJORU

Kai eisite į balsavimo būdą, ANTRADIENYJE, SPALIO - LAP-

KRIČIO 1-mo, Balsuokite šitaip:

X RAY T. MILLER

ay T. Miller Campaign Headquarters
F. T. Matis, Manager

THE CLEVELAND RAILWAY CO.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

"SĖJAU RUTĄ, SĖJAU METĄ, SĖJAU LELIJĖLĘ," DAINUOS JAUNOJI BIRUTĖ

JAUNOSIOS BIRUTĖS CHORAS, VĖDAMAS ONOS KARPJENĖS IR ADELAIDĖS MILIAUSKAITĖS

Sis gražus būrys jaunuolių, Jaunosios Birutės Choras, dainuos "Dirvos" Redaktoriaus, p. K. S. Karpiaus Sutiktuvių, Sekmadienio vakare, spalio-Oct. 6-to. Šie jauni dainininkai uoliai rengiasi gražiai padainuoti p. Karpjui, kurio jie laukia, ir mums visiems. Mažai kas yra žavingesnis kaip girdėjimas mažųjų gražiai dainuojant Lietuvos dainas. Skaitlingu susirinkimu paklausti ju dainų padrasiname juos ir daugiau dainuoti. Visi dalyvaukime šiame rengime.

KARPIAUS SUTIKTUVĖMS ARTEJANT

Jau p. K. S. Karpius, "Dirvos" Redaktoriaus banguoja per Atlantą atgal į Ameriką. Clevelandiečiai girdžia jam Sutiktuves, Sekmadienį, spalio-Oct. 6, vakare, Lietuvių Svetainėje.

Parsivežs p. Karpius iš Lietuvos visko: jaunimo rankdarbių drožinių, gintaro, paveikslų, Naujienų, ir gėrimėlių! Tas visa bus pristatyta Sutiktuvių. Jis mums pasakys ką Kaune. Lietuvoje ir kitur, matė ir girdėjo.

Rengėjai Sutiktuvių parupina gražų Koncertą, su dainomis, muzika ir šokių su Apanaičio cimbalistais.

Ateinančios savaitės "Dirvoje" bus viskas plačiai aprašyta apie didingumą rengimų p. Karpiui Sutiktuvių.

Visi ir visos dalyvaukime p. Karpius Sutiktuvių!

"Kryživiai" Hanna Teatre

Hanna Teatre rodoma filma "Kryživiai". Tai tie patys ka Lietuvą teriojo. Galima tą filmą matyti dieną kaip 2:30 ir vakare kaip 8:30. Veikale dalyvauja per 1000 veikiančių asmenų.

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy
1117 E. 79th Street
(Kampas Pulaski Ave.)

Pranešu savo tautiečiams kad mano aptieka perkelta nuo 8121 Sowinski avenue į naują vietą, 1117 East 79th Street. Taip kaip ir praityje, užlaikome visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo astrijos užsienėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaizdų, dedervinių, nevirškinimo vidurių, užkietėjimo vidurių, kosulio, kataro, lytiškų nusilpnėjimų, visokių lytiškų ligų, nerviškumo, nemigės ir visokių kitokių ligų. (18)

C. PAKELTIS APTIEKA
1117 E. 79 St. Cleveland, O.
Telef. ENd. 8533 ENd. 8534
Aptieka atidara 7 dienas savaitėje.
(Ypatingai mane gali matyt nuo 9-12 ryto ir 5-11 vakare)

VILNIAUS GEDULOS

Clevelando Katalikiškų Draugijų Sąjūdis rengia Vilniaus Gedulų, Sekmadienį, spalio 13 d., vakare, Lietuvių Svetainėje. Kalbės iš Lietuvos sugrįžęs "Dirvos" redaktorius, p. Karpius Adv. Nadas Rastenis, ir kiti. Kiekviena Lietuvių draugija, kiekvienas Lietuvis ir Lietuvė privalo dalyvauti Vilniaus Gedulose. Bus didelės Gedulų iškilmės. Vėliau apie tai bus plačiau pranešta. Dalyvaukite ir raginkite kitus dalyvauti.

INAMAJAI PRIVEDĖ GASPA-DINĖ IR PRIE TOKIOS BĖDOS

Poni Antanienė Stradtot'ienė turėjo penkis įnamius, kurie jai sumokėdavo \$200 į mėnesį. Ji gyvena 15247 Saranac Road. Gauti \$200 nuo įnamių, tai gera parama. Bet jie pareikalavė kad ji jų kiekvienam parupintų pusę pantės degtinės kas vakaras, o jei ne tai jie kraustysis pas tokią gospadinę kuri jų reikalavimus patenkys.

Kagi gospadienė darys? "Aš norėjau juos pas save palaikyti," tvirtino Teisėjui West poni Antanienė, motina dviejų vaikų ir bedarbio vyro žmona. "Tai aš

paverčiau savo skalbinių dėberį į bravorėlį degtinės darymui, nes neįstengiau pirkti."

"Baudos \$50 ir trys mėnesiai į Warrensville Pataisos Namus," atsakė Teisėjas. Vienok jis pridėjo, "Bauda ir nuosprendis sulaikyti ir paleisti ją vieniems metams ant garbės žodžio."

Antanienės tardymo laiku skalsios ašaros dar pagausėjo kai ji pasijuto liuosa.

ORAS PAGAL NORO

Yra sakoma, "Vieni mėgsta šilumą, kiti mėgsta vėsumą." Bet su oro nustatymo įtaisomis galima turėti orą pagal noro.

Moterys lankančios parodos namus su oro nustatymo įtaisomis labai įdomiausia. Nes oro nustatymas palaiko tyrą orą kambariuose ir sveikatingumą namuose.

Norintiems tų parankumų galima kreiptis į Elektros Lygą, ir ten bus išrodyta naudingumas oro kontroliavimo įmonių namuose.

ETIOPIJA ESANTI ABISINIJAI

Sulyg Dr. W. M. Krogman, Clevelando, Western Reserve Universiteto Medicinos Mokyklos anatomijos ir antropologijos Profesorius, Etiopija esanti

Abisinija, nors Haile Selassie, Karalių Karalius, vadina savo šalį Etiopija. Profesorius sako, kad šalių vardus nereikėtų keisti, nes tuomet istorija būtų aiškesnė. Etiopija esanti Abisinija, tik jos kalba esanti Etiopiška.

Originaliai žodis Etiopas reiškės Negrą. Šių dienų Abisinijoje esą 80 nuosimčių Hemitų — batų žmonių — ir 20 nuosimčių Negrų.

To krašto žmonių istorija esanti dalinai žymota. Tolimose senovėje ten turbut gyvenę maurai, kaip numatoma iš užsilikusių Wata ir Mango giminių.

Hemitai ten persikėlė 2000 metų prieš Kristų. Hemitai būvę balti, su priemaisa Semitizmo. Tų Abisiniečių kultura esanti Semitiška.

Etiopiška kalba esanti artima Arabų ir Žydų kalboms, bet artimiausia tai (13 šimtmečio po Kristų) Sabėnų kalbai.

Esas tolimas netiesioginis gimingumas ir tarpe Italų su Abisiniais. Hemitai esą panašūs į Egiptiečius, kurie esą Mediteraninės rasės, o šiai ir Italai esą panašūs.

Politiškas Garsinimas

Politiškas Garsinimas

RINKITE Majoru Harry L. Davis

SAUGOKITĖS

Paskutinio Momento Šposų Ir Neteisingų Pareiškimų

Paskutinio Momento Pastangas Dės Dienraščiai ir Saumyliški Interesai Nugalėti Žmonių Majorą

NESIDUOKITE APVYLIMUI

Oct. 1 d.

BALSUOKITE UŽ

X HARRY L. DAVIS

Harry L. Davis Campaign Comm. J. F. Allen, Sec.

Youth's Forum

Editor—eter Skukas

Phone: ENdicott 4486

6820 Superior Ave. Cleveland, O

LITHUANIA

By BIRUTĖ SMALIS

THIS past summer I was fortunate enough to visit Lithuania for the second time. I was doubly fortunate, in that I had the opportunity to attend the First World Congress of Lithuanian Organizations in Kaunas, and could compare the progress made since 1925, the first time I went there. Since the Congress has been written about quite fully, perhaps some of you would be interested in reading about Lithuania in general; about some of the impressions we Americans made upon them, and some of the impressions made upon us.

Glancing over Kaunas, the capital of Lithuania, or rather, the temporary capital of Lithuania, as the people over there call it (Vilnius is considered the real capital), I noticed there, as nowhere else in any important city that I had ever seen, was such an odd and interesting intermingling of people! There the more or less well-dressed city people strolled down Liberty Avenue (Laisvės Alėja), the main street of Kaunas, and came in contact with men, women and children from the country, dressed in country fashion: the women barefooted and with kerchiefs on their heads; the men wearing long boots and holding riding whips in their hands. Some of the women walked down the main avenue with baskets on their arms, selling berries or fruits picked from the woods or orchards, or else selling young chickens which were freshly killed and peddled on the street like fruit.

Farm wagons loaded with hay, or returning empty from the market, would slowly drive to one side as the auto-buses and taxis would impatiently pass them by. There are no traffic lights in Kaunas yet, but there are traffic policemen who stand in the middle of the street and see that what traffic does go by, does so according to regulations. And it does give one a thrill to go up to a policeman to inquire about some directions and have him very courteously and in best military fashion salute one before answering your question and after. It makes a bit of a ceremony of the whole thing. But then the people there more given to ceremony and form than we are. I am not saying which is best, but merely giving you a picture of what I saw and encountered there.

Another thing which strikes one as being different, is the number of military men in uniform which one sees everywhere. Here, as you know, we seldom see them, unless during parades. There, they are seen constantly. This is true of other European countries, too, since each country is preparing to defend itself against any aggressor, the smaller ones, anyway, to defend themselves; while the bigger ones—well, no smaller nation will invade them!

The most noticeable changes since 1925, were: there were no more street cars drawn by horses going down the middle of Liberty Avenue. This middle section has been very smoothly paved, as has been the side walks, and a sort of park walk has been made thru the middle of the street. Trees are planted on each side of this park walk and benches are placed at convenient intervals for those who wish to sit down and rest, or just sit down and converse with friends, or else watch the rest of the people go by.

There are also many new and improved sidewalks and streets. And, many new homes and buildings. The buildings, though not sky-scrapers by any means, are very modern in appearance; in fact, I was glad to note, in some cases, modernistic in appearance.

I couldn't help but note that with regard to general cleanliness, the city compared very favorably with the celebrated cleanliness of Berlin. But at what price this cleanliness? Though I did not see the streets watered by mechanical processes, I also saw with amazement that women watered the streets with pails of water which, as soon as they emptied, they patiently and laboriously filled again. And it was the women who went by with brooms and pans to pick up the refuse in the streets. This did seem like very hard work for women to be doing, and I felt sorry for them. I said to some of the people, "Why do they permit women to do work like this? Why use such old fashioned methods of watering the streets?" And the answer was: "They are glad of this opportunity to earn a few pennies. In fact, they are jealous of each other, and there is quite a bit of competition amongst them in order to remain on the job." In a city near Kaunas, the people of the community wanted to do away with this old fashioned, inconvenient method of watering the streets, but the women who worked at it banded together and petitioned the priest who in turn used his influence in the community, and so far, they remain at their work!

Well, after giving the city one more lingering look I hired a taxi and rode on to my relatives' home. In the following articles, I will give my impressions of some interesting places I went to and of what I saw there. I write these impressions in the hope that they will acquaint them with the activities and aims of the Lithuanian people in Lithuania.

Next week—"At the Grave of the Unknown Soldier in Lithuania."

Lithuanian Antiquities

By P. W. URBAN

(Continued)

THE ancient Lithuanians attributed the electric phenomena of aerial storms, the terrible rumble of thunder and the flashes of fire which lit up the sky to the wrath of their god Dundaris, or Thunder-maker. Later this god was replaced with Perkunas, which name H. Hubert in his work "The Rise of the Celts" connects with the oak tree and the name Argonne 'oak grove or forest'. During thunder storms the Lithuanians accounted for the deafening rumble as "Dievas barasi!" God is scolding. The Lithuanian mothers even to this day caution their children, if they are noisy during a storm, with the saying: "Tykėkite, vaikai, Dievas barasi!"—Be quiet children, for God is scolding. The Lithuanian Dundaris (dunda 'rumbles') is none other than Tyndareo and Tyndarus of other ancient peoples. The Egyptians knew this god by the name of Tentyr which reminds us of the Lith. surname Tantiaris. In the writing of Arrian we find the fact that Tyndareo was also worshipped by the acedonians, Alexander the Great was once scolded by one of his warriors for neglecting Tyndareo and worshipping Dioscuri, a strange god. One old inscription refers to Tyndarus as a "taikinnex".

The fairhaired, blue-eyed and tall prehistoric progenitors of the Lithuanian race perhaps did not even dream that the terrifying manifestations of electric phenomena were but variations of the same subtle force, the common effects of which they had observed in the curious properties of a substance first found on the coast of the Baltic Sea between Königsberg and Palanga. The appearance of the substance at once suggested to the Lithuanians that it might have been formed from a fluid, hence it was known as "saki" or resin. Later, however, a symbolical name was given it which is "gintaras", a word whose signification has not been established positively, but we may believe that "amber" is but a corruption of the word. Dr. Pietaris connects "gintaras" with "ginti" to defend, etc. because of the medicinal virtues of the substance. It was used in various ways by the Lithuanians to drive off disease, and when we find in reference to its use we may safely infer that all its uses originated with the Lithuanians. The genesis of electricity is just as romantic as the origin of the Lithuanians. Lithuanian tradition, which comes down to us from great antiquity, has it that amber "comes from a continent which sank into the sea". Perhaps this recalls the "sunkun Atlantis" of the Greeks. The legend of Jurate and Kastytis and the palace of amber is very familiar to all of us. According to Greek tradition Phaethon, the son of Phoebus (the son of Lith. žaibas) in driving his father's chariot, was diverted from the proper course, causing the oceans to dry up, the earth to be scorched, and the faces of the Ethiopians to be darkened. To preserve the earth from total destruction the son of Phoebus was struck from the chariot by a thunderbolt hurled from the hand of Jupiter and he fell into the river Po. The sisters of Phaethon, the Heliades, were then turned by the gods into poplar trees, and the

tears they shed were changed into amber. The solid tears were known by the name "Electron", meaning 'the shining thing'.

Amber was mankind's first jewelry. Amber beads were recently found in an Egyptian tomb and are said to be about 4000 years old. What is very striking about these beads is that they were brought, perhaps by Phoenicians, to Egypt, all the way from the Baltic Sea. And this is not mere conjecture. Chemists have thoroughly analyzed the amber from which these beads are made and have found, much to their surprise, that it is Baltic amber. The Egyptian word for amber was "sakai".

Perhaps the women of ancient Lithuania were the first to discover the strange and at the same time attractive property of amber, from which their distaffs or spindles for spinning thread were fashioned. The whirling of the spindles, when in contact with the women's clothing excited, by friction, the amber which caused it to attract small pieces of thread and other tiny near-by objects. This mysterious force was called "apsėdimas"—an obsession, enchantment.

If we now mention "magnetas", a metallic object used for sharpening scythes, and the "Perkuno kirveliai" ancient relics seen in Suvalkai some forty odd years ago, our hypothesis that the progenitors of the Lithuanians were the first to notice the electrical properties of amber becomes strengthened.

The word "magnetas" is apparently a pure Lith. word which signifies — lodestone. This word seemingly gives support to the theory that the Lithuanians migrated from Asia Minor — a theory set forth by various scholars Basanavičius, Sliupas, the Great German scholar Virchow, who accompanied Schliemann in his work of excavating in Asia Minor and in Greece. The properties of the lodestone or natural magnet were known also in very ancient times. Thales of Miletus, chief of the seven wise men of Greece, and a contemporary of Aesop, the Phrygian fabulist, held the view, as Aristotle mentions in his writings, that the action of amber and the lodestone suggest the existence of an "alter ego", or soul, in these substances, meaning, an inherent force. And so the beginning of the science of electricity is usually ascribed to Thales, a Greek philosopher, who lived round 600 B. C. It was he who first recorded this phenomena upon which so much later knowledge has been founded. Few sciences and few languages can claim a great antiquity as that of electricity and the Lithuanian language.

Humboldt relates in his "Cosmos" that the Chinese made use of the natural magnet to direct their caravans on long journeys. The magnet was used to move a small revolving device which made it to point always in the same direction. According to the traditions of the Chinese the properties of the lodestone were known two thousand years before the time of Thales. To whom may we ascribe the beginnings of this crude compass which had been in use from great antiquity to the year 1320 A. D. when Flavia Gioia, a native of Naples, Italy invented the compass. ... The lavones or Javonians,

(To be Continued)

NOTE—Due to the late time we received "Knowsey Knoos" it will appear in the next issue.

"KRYŽEIVIAI"

Lietuviam verti matyti kalbanti paveikslai, kainavusi padaryti PUSANTRO MILIJONO DOLERIŲ, su tukstančia veikiančių asmenų, rodoma kas diena nuo 2:30 po pietų ir 8:30 vakare. Visos kėdės rezervuotos.

HANNA TEATRE

East 14th St., arti Euclid Avenue.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE — Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

Lithuanian Funeral Home

Visiems Lietuviams norintiems naudoti mūsų kambarius leidžiame dykai.

Ictuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vėžimai ligo- nių pervežimui ir iš ligo- bučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jūsų pasirinkimo. Reikale telefonuokit.

6621 Edna Avenue

ENdicott 1763

P. J. KERSIS

1414 STANDARD BANK BLDG. Kampas St. Clair ir Ontario Gat. Ofiso Telef. MAIN 1773 Namų KEmore 4740-W.

Parku-parduodu bankų knygyntes moku aukščiausia kaina už jas Skolinu pinigais ant namų pirmo morcejo. Atstovauju didžiausias kompanijas apdraudos (insurance) gyvybės, ligoje, nuo u- nės, namus, baldus; pavogimo automobilio, ju susidauzimo, u- Reikalingiems suteikiu patarnavimus ir teisingą patarnavimą. Kreipkitės pas mane, busit užgandinti.

A. WIRBICKAS

užlaiko gražią užėigą

ALINĖ IR VALGYKLĀ

Penktadienio vakarais duodama skanios žuvies.

17320 St. Clair Avenue

Kampas E. 174th St.